



Ikt. sz.: EUB-41/29-6/2020.

EUB-18/2020. sz. ülés
(EUB-54/2018-2022. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Európai ügyek bizottságának**
2020. november 16-án, hétfőn, 10 óra 35 perckor
az Országház Széll Kálmán termében (főemelet 64.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása	5
EGYEZTETÉSI ELJÁRÁS	5
a) Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a menekültügy és a migráció kezeléséről, valamint a 2003/109/EK tanácsi irányelv és az (EU) X/X rendeletre [Menekültügyi és Migrációs Alap] irányuló javaslat módosításáról [COM (2020) 610; (COD)]	
b) Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az Unión belüli nemzetközi védelemre vonatkozó közös eljárások létrehozásáról, valamint a 2013/32/EU irányelv hatályon kívül helyezéséről [COM (2020) 611; (COD)]	
c) Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a harmadik országbeli állampolgárok külső határokon történő előszűrésének bevezetéséről, valamint a 767/2008/EK, az (EU) 2017/2226, az (EU) 2018/1240 és az (EU) 2019/817 rendelet módosításáról [COM (2020) 612; (COD)]	
d) Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a migrációs és menekültügyi válsághelyzetek és vis maior helyzetek kezeléséről [COM (2020) 613; (COD)]	
e) Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az (EU) X/X rendelet [a menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet] és az (EU) X/X rendelet [az áttelepítési rendelet] hatékony alkalmazása érdekében a biometrikus adatok összehasonlítását, valamint a jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok vagy hontalan személyek azonosítását szolgáló Eurodac létrehozásáról, továbbá a tagállamok bűnüldöző hatóságai és az Europol által az Eurodac-adatokkal való, bűnüldözési célú összehasonlítások kérelmezéséről, valamint az (EU) 2018/1240 és az (EU) 2019/818 rendelet módosításáról [COM (2020) 614; (COD)] (Tájékoztató az aktuális helyzetről)	5
<i>Dr. Hegyaljai Mátyás tájékoztatója</i>	6
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	11
<i>Dr. Hegyaljai Mátyás válasza</i>	17
EGYEZTETÉSI ELJÁRÁS - Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és az (EU) 2018/1999 rendelet (az európai klímarendelet) módosításáról [COM (2020) 80; COM (2020) 563; 2020/0036 (COD)] (Tájékoztató az aktuális helyzetről)	21
<i>Az elnök felvezetője</i>	21
<i>Dr. Kaderják Péter tájékoztatója</i>	21
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	26
<i>Dr. Kaderják Péter válasza</i>	33
Az ülés berekesztése	37

Napirendi javaslat

1. EGYEZTETÉSI ELJÁRÁS

a) Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a menekültügy és a migráció kezeléséről, valamint a 2003/109/EK tanácsi irányelv és az (EU) X/X rendeletre [Menekültügyi és Migrációs Alap] irányuló javaslat módosításáról [COM (2020) 610; (COD)]

b) Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az Unión belüli nemzetközi védelemre vonatkozó közös eljárások létrehozásáról, valamint a 2013/32/EU irányelv hatályon kívül helyezéséről [COM (2020) 611; (COD)]

c) Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a harmadik országbeli állampolgárok külső határokon történő előszűrésének bevezetéséről, valamint a 767/2008/EK, az (EU) 2017/2226, az (EU) 2018/1240 és az (EU) 2019/817 rendelet módosításáról [COM (2020) 612; (COD)]

d) Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a migrációs és menekültügyi válsághelyzetek és vis maior helyzetek kezeléséről [COM (2020) 613; (COD)]

e) Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az (EU) X/X rendelet [a menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet] és az (EU) X/X rendelet [az áttelepítési rendelet] hatékony alkalmazása érdekében a biometrikus adatok összehasonlítását, valamint a jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok vagy hontalan személyek azonosítását szolgáló Eurodac létrehozásáról, továbbá a tagállamok bűnüldöző hatóságai és az Europol által az Eurodac-adatokkal való, bűnüldözési célú összehasonlítások kérelmezéséről, valamint az (EU) 2018/1240 és az (EU) 2019/818 rendelet módosításáról [COM (2020) 614; (COD)]

(Tájékoztató az aktuális helyzetről)

Előterjesztő:

Dr. Hegyaljai Mátyás, a Belügyminisztérium helyettes államtitkára

2. EGYEZTETÉSI ELJÁRÁS - Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és az (EU) 2018/1999 rendelet (az európai klímarendelet) módosításáról

[COM (2020) 80; COM (2020) 563; 2020/0036 (COD)]

(Tájékoztató az aktuális helyzetről)

Előterjesztő:

dr. Kaderják Péter, az Innovációs és Technológiai Minisztérium államtitkára

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Dr. Hörcsik Richárd (Fidesz), a bizottság elnöke

Tessely Zoltán (Fidesz), a bizottság alelnöke

Balczó Zoltán (Jobbik), a bizottság alelnöke

Csöbör Katalin (Fidesz)

Dr. Tiba István (Fidesz)

Dr. Tilki Attila (Fidesz)

Juhász Hajnalka (KDNP)

Bana Tibor (független)

Dr. Szél Bernadett (független)

Helyettesítési megbízást adott

Riz Gábor (Fidesz) Csöbör Katalinnak (Fidesz)

A bizottság titkársága részéről

Dr. Juhász László főosztályvezető-helyettes

Meghívottak

Hozzászólók

Dr. Hegyaljai Mátyás helyettes államtitkár (Belügyminisztérium)

Dr. Kaderják Péter államtitkár (Innovációs és Technológiai Minisztérium)

Gál Kinga európai parlamenti képviselő

Megjelent

Dr. Szájer József európai parlamenti képviselő

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 35 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása

Dr. Hörcsik Richárd (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó reggelt kívánok, hölgyeim és uraim! Az Országgyűlés Európai ügyek bizottsága ülését megnyitom. Köszöntöm képviselőtársaimat, köszöntöm vendégeinket, a meghívott előadókat, és köszöntöm Gál Kinga és Szájer József európai parlamenti képviselőket. Köszönöm, hogy ismét elfogadták meghívásunkat.

Az első teendőnk a határozatképeség megállapítása. Az aláírt jelenléti ív és a helyettesítési ívek alapján megállapítom, hogy bizottságunk határozatképes.

A második teendőnk a napirendi pontok megállapítása. Ahogy képviselőtársaim az elmúlt hétvégén írásban is megkapták, két napirendi pontot terveztünk a mai napra. Az első az egyeztetési eljárás a menekültügyi és migrációs paktum elemeiről, itt egy aktuális helyzetértékelést kapunk Hegyaljai Mátyás helyettes államtitkár úrtól, akit ezúton is szeretettel köszöntök és a munkatársait is. Valamint szintén egy egyeztetési eljárás a 2. napirendi pontban: az Európai Parlament és a Tanács rendelete a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról, és a 2018/1999-es rendelet módosításáról, itt szintén egy tájékoztatót fogunk meghallgatni Kaderják Péter államtitkár úrtól.

Kérdezem, hogy a napirendi pontokkal kapcsolatban van-e valakinek kérdése. *(Senki sem jelentkezik.)* Nem látok ilyet. Szavazásra teszem fel: ki az, aki egyetért a napirendi pontok megtárgyalásával? Kérem, szavazzanak! *(Szavazás.)* Köszönöm szépen. A jegyzőkönyv számára is megállapítom, hogy bizottságunk egyhangúlag elfogadta.

Tisztelt Bizottság! Engedjék meg, hogy tájékoztassam képviselőtársaimat, hogy a mai bizottsági ülésre vonatkozóan előzetesen írásban jelezték a távolmaradásukat Oláh Lajos és Riz Gábor képviselőtársaink.

Valamint engedjék meg, hogy tájékoztassam képviselőtársaimat, hogy a múlt héten hétfőn Tessely Zoltán alelnök úr a szociális pillér és az uniós minimálbér témakörben tartott interparlamentáris videókonferencián vett részt és szólalt fel, valamint Juhász Hajnalka képviselőtársunk az Európai Parlament LIBE bizottsága által a jogállamisági jelentés témakörben tartott videókonferencián vett részt és szólalt fel. Köszönöm a munkájukat. *(Juhász Hajnalka: Nagyon szívesen!)*

EGYEZTETÉSI ELJÁRÁS

a) Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a menekültügy és a migráció kezeléséről, valamint a 2003/109/EK tanácsi irányelv és az (EU) X/X rendeletre [Menekültügyi és Migrációs Alap] irányuló javaslat módosításáról [COM (2020) 610; (COD)]

b) Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az Unión belüli nemzetközi védelemre vonatkozó közös eljárások létrehozásáról, valamint a 2013/32/EU irányelv hatályon kívül helyezéséről [COM (2020) 611; (COD)]

c) Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a harmadik országbeli állampolgárok külső határokon történő előszűrésének bevezetéséről, valamint a 767/2008/EK, az (EU) 2017/2226, az (EU) 2018/1240 és az (EU) 2019/817 rendelet módosításáról [COM (2020) 612; (COD)]

d) Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a migrációs és menekültügyi válsághelyzetek és vis maior helyzetek kezeléséről

[COM (2020) 613; (COD)]

**e) Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az (EU) X/X rendelet [a menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet] és az (EU) X/X rendelet [az áttelepítési rendelet] hatékony alkalmazása érdekében a biometrikus adatok összehasonlítását, valamint a jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok vagy hontalan személyek azonosítását szolgáló Eurodac létrehozásáról, továbbá a tagállamok bűnüldöző hatóságai és az Europol által az Eurodac-adatokkal való, bűnüldözési célú összehasonlítások kérelmezéséről, valamint az (EU) 2018/1240 és az (EU) 2019/818 rendelet módosításáról [COM (2020) 614; (COD)]
(Tájékoztató az aktuális helyzetről)**

Hozzákezdünk az 1. napirendi pont megtárgyalásához: egyeztetési eljárás a menekültügyi és migrációs paktum elemeiről.

Tisztelt Bizottság! Az egyeztetési eljárás megindításáról egy hónappal ezelőtt döntöttünk, a Honvédelmi és rendészeti bizottság a véleményalkotásra felkért bizottság ebben az ügyben. A témakör képviselőtársaim előtt nem ismeretlen, hiszen a közös európai menekültügyi reform elemeivel bizony többször foglalkoztunk korábban. Mai ülésünkön az idén szeptemberben előterjesztett javaslatcsomagról szeretnénk kérni az államtitkár úrtól egy tájékoztatást, különös tekintettel a múlt hét végén tartott Belügyi Tanács üléseire is. Képviselőtársaim a háttéranyagokat ebben a témakörben múlt pénteken megkapták.

Tehát köszöntöm az államtitkár urat, aki, azt is mondhatnám, hogy a bizottságunk tiszteletbeli tagja, hiszen amikor hívjuk, mindig szívesen jön és beszámol elsősorban a menekültügyről.

Tisztelt Bizottság! Megadom a szót az államtitkár úrnak. Kérem, tegye meg az expozéját! Utána megnyitom a képviselői vitát, kérdéseket lehet fölteni. Összegyűjtjük a véleményeket, kérdéseket, és utána visszaadjuk a szót az államtitkár úrnak. Tessék parancsolni!

Dr. Hegyaljai Mátyás tájékoztatója

DR. HEGYALJAI MÁTYÁS helyettes államtitkár (Belügyminisztérium):
Köszönöm, elnök úr. Köszönöm a kedves szavait. Köszöntök én is mindenkit. Valóban így van, nagyon szívesen jövök mindig ebbe a bizottságba. Én az európai ügyekért és nemzetközi ügyekért vagyok felelős, tehát a szívem csücske ez a téma, és örülök, hogy ilyen nagy érdeklődésre tart számot itt is.

A menekültügyi rendszer reformja már hosszú-hosszú évekre megy vissza, hogy szükség van változtatásra, mert a jelenlegi nem működik megfelelően. A Bizottság 2020. szeptember 23-án bemutatta az új javaslatcsomagját, nagyon sok dossziéból áll. Mindjárt az elején azért felhívnám erre a figyelmet, hogy mielőtt ez a javaslatcsomag bemutatásra került, a Bizottság jelezte, hogy a tagállamokkal kíván konzultálni. Ez helyel-közzel történt csak meg, igazából Magyarországgal a paktum bemutatása előtt olyan szinten nem konzultált, hogy az észrevételeinket megtehettük volna. Ennek ellenére készült egy közös V4 plusz Ausztria, Szlovénia, Észtország, Lettország által aláírt levél, amelyben felhívtuk a Bizottság figyelmét arra, hogy melyek azok az elemek, amelyekkel ezek az országok nem tudnak egyetérteni, úgyhogy amikor a paktummal kijönnek, akkor legyenek erre figyelemmel. Ezzel párhuzamosan Ausztria és Dánia is készített egy ilyen levelet.

Röviden elmondhatom, hogy egyik ország javaslatát sem vették figyelembe, úgyhogy ezért született meg ez a paktum így, ebben a formájában, ahogy most ismerjük. Elégé kritikusan állunk hozzá. A napirenden szerepel a menekültügy és a migrációról

szóló rendelettervezet, az eljárási rendelettervezet, a külső határokon történő előszűréssel foglalkozó rendelettervezet - ez egy új elem a csomagban -, aztán a válság- és vis maior helyzetekhez köthető rendelettervezet, illetőleg a már korábbról ismert Eurodac-rendelettervezetnek is van egy módosítása.

Az időkeretbe nem fér bele, hogy túl részletesen beszéljek, ezért inkább csak a lényeges elemeket emelném ki ebből. Itt reform lesz a menedékkérelem elbírálásáért felelős tagállamok tekintetében is, de ami még érdekesebb, ez az új szolidaritási rendszer, amely gyakorlatilag a relokációra és a kiutazási szponzorációra épít. A szolidaritás kötelező elemként jelenik meg ebben, szerepelnének a kutatási, mentési műveletekben kimentett migránsok, a sérülékeny csoportba tartozók, hogyha olyan nagy számban érkeznek, hogy nem lehet őket megfelelően ellátni, illetőleg hogyha valamely tagállam jelzi, hogy egy olyan migrációs nyomás alatt áll, amelyet nem tud kezelni.

A relokáció már több éves történet, ismerjük az álláspontot. Mi ezt nem tudjuk elfogadni. A kormánynak ebben világos, határozott álláspontja van, ami azóta sem változott.

Annyiban a tervezet rosszabb lett számunkra, hogy az uniós elismerési rátát is levitte 20 százalékra, tehát ha 20 százaléknál magasabb, akkor már ezek a személyek a relokáció kategóriájába eshetnek. Gyakorlatilag ez azt jelenti, mindegy, hogy mit mond a Bizottság, mindegy, hogy hogyan kommunikálják ezt a tervezetet a tagállamok, itt két lehetőség van: vagy relokáció, vagy pedig ez a kiutasítási szponzoráció. Bár ugyan szerepel benne egy mentesítési passzus, ami arról szól, hogyha valamely nyomás alatt lévő tagállam meg tud állapodni egy kötelezett tagállammal, vagy valami alternatív intézkedést elfogad ezek helyett, és ezt írásba foglalja, akkor ezt nem kell végrehajtani, de mondanom se kell, hogy ennek gyakorlatilag csak elméleti lehetősége van. De ha belegondolunk, akkor nincs is nagyon értelme.

Korábban felmerült esetleg a pénzügyi megváltás kérdése, az újbán ez már nem szerepel, úgyhogy pénzügyi megváltásra sincs lehetőség.

A monitoring- és értékelési feladatokat a Bizottság látná el. Ez számunkra szintén nem jó, hiszen mindig azt mondjuk, hogy a Tanácsban kell ezeket a döntéseket meghozni, nagyon helyesen, nem a Bizottság az, amelyik ebben értékeli a tagállamot, vagy monitorozza, hiszen túl nagy hatalmat kapna, és nem is áll összhangban az elvárásokkal.

Ebben szerepel, hogy a Bizottság évente kiadna egy migrációkezelési jelentést, amelyben már meghatározná a következő évre azt, hogy várhatóan hány személyt kell majd az egyes tagállamokban relokálni. A Bizottság lenne megint az, amelyik nyomás esetén ezeket a kvótákat növelheti is, vagy csökkentheti is, úgyhogy szintén a szerepe egy picit túl van dimenzionálva.

A relokációt ismerjük. A kiutasítási szponzoráció lényege, hogyha valamely tagállam 8 hónapon belül nem tudja visszaszállítani az adott személyt az eredeti országába, akkor a felelősséget át kell vállalni egy másik tagállamnak, és át kell szállítani a saját területére.

El lehet képzelni, hogyha egy frontvonalban lévő tagország, mondjuk Görögország vagy Olaszország ezt nem tudja 8 hónapon belül végrehajtani, akkor egy másik ország milyen eséllyel tudja ezt kivitelezni, ami gyakorlatilag azt jelenti, hogy ez tulajdonképpen egy késleltetett relokáció, hiszen nyilvánvalóan 8 hónap után átveszi a felelősséget átvállaló ország, és onnantól kezdve az ő feladata, hogy visszaszállítsa. Tehát mindannyian tudjuk, hogy erre nagyon-nagyon kicsi az esély.

A tervezet ajánl 10 ezer eurót/fő a relokáló tagállamnak, kísérő nélküli kiskorú esetén pedig 12 eurót/fő, összesen a 7 éves ciklusra 1113 milliárd eurót irányoztak elő erre. Elég szomorú ez az összeg, megmondjuk őszintén, mert így várhatóan nem az

általunk jónak tartott és preferált, például határvédelemre kerül ez ráfordításra, hanem a migránsok befogadásának az intézményrendszere folytatódik. Ugye, ismerik, hogy mit mond ki az Alaptörvény Magyarországon az idegen állampolgárokról, erről nem kívánok külön beszélni, hiszen önök ezt még jobban tudják, mint én.

Az eljárási rendlettervezet a következő, itt a határon lefolytatott eljárás reformjáról van szó. Kötelező lenne, ha a személy biztonsági veszélyt jelent. Mikor jelent biztonsági veszélyt? Ha valami olyan információt állít, vagy olyan dokumentumot ad át, ami valótlán adatokat tartalmaz. Ismerve a különböző ügynökségek jelentéseit, Europol, Frontex, nagyjából tudjuk azt, hogy ezeknél a személyeknél, illetve a személyek többségénél nem az van, hogy valótlán adatot tartalmazó dokumentumot ad át, hanem egyáltalán nem is hoz magával dokumentumot, főleg azért, hogy ne tudják beazonosítani, hogy melyik országból érkezik.

Az eljárási tervezet alapján 12 hétig tarthatók a menekültek a határon a menekültügyi eljárás keretében. Amennyiben kiutasítják, ezt újabb 12 héttel meg lehet hosszabbítani, azonban 12 plusz 12 hét után mindenképp be kell engedni, hogyha ez a két eljárás nem fejeződik be.

Van lehetőség őrizetben tartani ezt a személyt. Abban az esetben, hogyha valamiért őrizetben tartja egy ország ezt a személyt, ez az őrizet folytatódhat természetesen 12 plusz 12 hét után is, viszont az ország területén. Elég sok kérdést felvet ez a gyakorlatban, hogy ez hogy fog megvalósulni, de majd a végén beszélek egy picit az ütemezésről, és akkor talán látjuk ezt is.

A mi számunkra prioritás egy olyan határon lefolytatott eljárás, amely a teljes külső határon képes megakadályozni az illegálisan érkező migránsokat, elsősorban, hogy belépjenek egyáltalán az EU területére, és mindenképpen mielőtt belépnek, azelőtt ki kell szűrni azokat, akik nem jogosultak.

Nagyon régóta mondjuk azt, hogy a biztonságos származási országokat és a biztonságos harmadik országokat egységesen kellene rögzíteni. Sajnos a paktumban ez a korábban támogatott javaslat nem szerepel.

Felvetették a kikötői platformok létrehozását az EU-ban, erről se nagyon sokat látok. Van az új tervezet, az előszűrési eljárás, amely akár pozitív is lehet, hiszen a személyeket megpróbálja megszűrni, mielőtt eldöntik azt, hogy a kiutasításukra kerül sor, vagy pedig valamilyen védelmi státuszt kapjanak az egyes országokban. Mire vonatkozik ez a szűrő? Elsősorban a személyazonosságot kell megállapítani. Említettem, hogy dokumentumok nélkül érkeznek, tehát ez eléggé komoly feladat. Emellett nyilván a mai korban az egészségügyi szűrés kifejezetten fontos, illetőleg a biztonsági aspektusok is, mert azért legyünk azzal tisztában, hogyha nem tudjuk arról, aki megérkezik a határra, hogy mi az előélete, se dokumentum nincs nála, sőt, sokszor az országot se tudjuk beazonosítani, akkor bátran mondhatjuk, hogy róla tudjuk, hogy ő kicsoda, attól a ponttól kezdve, hogy először rögzítettük akár az ujjnyomatát az Eurodacban, de hogy előtte egy egyetemi tanár volt, vagy akár egy bűnszervezet vezetője, vagy terrorista, ezt nagyon-nagyon nehéz megállapítani, sokszor szinte lehetetlen.

Előszűrés vonatkozik azokra is, akik a külső határokat jogellenesen lépték át. Ez abban az esetben is igaz, hogyha valakit a mélységben fognak el országon belül, és kiderül, hogy jogellenesen jött be, tehát ezt a szűrést meg kell tartani.

Ami aggályos mégis ebben a tervezetben, és nem mondhatjuk azt, hogy na, végre született egy jó javaslat, az, hogy egy független emberi jogi monitoringmechanizmust kíván létrehozni ennek a végrehajtására. Azt gondoljuk, hogy ez szükségtelen, indokolatlan, és politikailag is úgy gondoljuk, hogy ez egy negatív üzenet, hiszen ha azt vesszük, hogy a hatóság megfelelően jár el, megfelelően vizsgálja ezeket a személyeket,

erre van megfelelő fellebbviteli rendszer, panasszal lehet élni, kifogást lehet intézni. Úgy gondoljuk, hogy tartsuk meg a bizalmat a hatósággal, minden ország hatóságával szemben, hogy megfelelően működik, és abban is, hogy a hatóságot ellenőrző rendszerek is megfelelően működnek, tehát semmiképpen nincs szükség egy független emberi jogi monitoringmechanizmusra, hiszen ez kifejezetten egy szakmai kérdés és biztonsági kérdés. A válsághelyzetre vis maior esetében eltérő szabályokat alkot meg egy újabb javaslat.

Itt a határidőre, a személyi hatályra, a szolidaritási mechanizmusra vonatkozóan vannak eltérő rendelkezések. Ami itt érdekes elsősorban a mi szempontunkból, azt gondolom, hogy a visszaküldési szponzoráció időkerete itt már csak négy hónap, tehát nem nyolc hónapig tartja mondjuk Görögország az adott személyt ott magánál, hanem azt mondja, hogy ha válsághelyzet van, akkor négy hónap után el kell vinni ezt a személyt. És hogy ki mondja meg, hogy válsághelyzet van-e? Gondolom, ezt önök is tudják, hogy ez a Bizottság lenne, és az aktiválást kérő tagállam feltételeit is a Bizottság döntené el. Erről szintén egy picit úgy gondoljuk, hogy túldimenzionálja a szerepét az Európai Bizottság, és azt szeretnénk, inkább ahhoz ragaszkodnánk, azt gondolom, hogy válsághelyzetben is csak az Európai Tanács döntsön az alkalmazandó intézkedésekről, ne pedig a Bizottság.

Ismerjük a kormány álláspontját a dokumentumokkal kapcsolatban: felelősség és szolidaritás egyensúlyán kell alapulnia. Csomagmegközelítés - ez is, amikor jövök, mindig felmerül. A csomagmegközelítéshez továbbra is ragaszkodunk, a kormány ebben egyértelműen állást foglalt. Szakmai oldalról, úgy gondolom, szintén alátámasztott ez a megközelítés.

Ettől függetlenül most azt látjuk, hogy a német elnökség és bizonyos tagállamok mindenképpen kísérletet tesznek arra, hogy ezt a csomagot megbontsák, és a dossziékat külön-külön szeretnék tárgyalni, külön-külön szeretnék elfogadtatni. Azon túl, hogy igazából egy-egy dossziét elfogadunk, nagyon nehéz rendszerbe állítani ezt a sok dossziét, hiszen mindegyik összefügg mindegyikkel, hiszen nagyon sok hivatkozás van az egyik rendelettervezetből a másik rendelettervezetre. Másrészt meg nyilván ez egy olyan szándék, hogy ezt az egységet megbontsák, ha ezt át tudják vinni, akkor elfogadják az első, a második, a harmadik, a negyedik és végül az utolsó dossziét is, a menekültügyi dossziét is, mert akkor már igen nehéz azt mondani, hogy hát ennyiben megállapodtunk, akkor azon az egyen már nem múlik. De nyilván ez taktikai kérdés, ez világosan látszik.

Ettől függetlenül azt gondoljuk, hogy ebben a kérdésben az EiT-n kellene dönteni, hiszen itt van arra lehetőség, hogy konszenzusos megállapodást érjenek el a kormányfők egymás között, és nincs az a veszély, hogy esetleg alacsonyabb szinten, akár egy minősített többséggel próbálnak meg itt azok az országok az akaratuknak érvényt szerezni, amelyek nem a csomagmegközelítést preferálják. Azt gondolom, hogy amiket elmondtam, annak nagy része, főleg a kifogásolt eleme, talán a kifogásolt elemek mindegyike pull faktor egyesével is, de összességében meg rendkívüli módon.

Azt hisszük, hogy egy olyan megoldás, ami a belépést megakadályozza, mindegy, milyen formában, az hatékony legyen, ez az, amit mindenképpen el kellene érni. Erre jó példa volt a magyar tranzitzió, ami jól is működött, nemcsak azért, mert mi mondjuk, hanem volt néhány tagországból magas szintű delegáció, amelyik szintén ezt mondta. Ettől függetlenül ismerjük az Európai Bíróság döntését, ismerjük a kormány döntését, a tranzitzió bezárásra került. Kíváncsian várjuk, hogy ennél okosabbat ki tudnak-e majd találni az Európai Unióban az egyes tagállamok vagy akár a Bizottság. De a Bizottságtól túl sok ötletet eddig - elnézést, hogy így fogalmazok - nem nagyon láttunk ebben a kérdésben.

2020. október 8-án volt az első Bel- és Igazságügyi Tanács, amikor ezt a témát tárgyaltuk, itt nagyon részletesen került tárgyalásra. Ezt követően 13-án volt a SCIFA, ez a bevándorlással, határokkal és menekültüggyel foglalkozó stratégiai bizottság, majd pedig november 13-án ismét volt egy Bel- és Igazságügyi Tanács. A tárgyalások során már kiderült, hogy a német elnökségnek nem célja a csomag elérése, ők mindenképpen szeretnék megbontani a dossziékat, elmentek abba az irányba, az Eurodac és az Európai Unió Menekültügyi Ügynöksége, hogy ez egy olyan könnyű téma és szakmai kérdés szerintük, amit el lehet fogadni. Nagyon sok tagállam ezen a véleményen van.

Decemberben szeretne erről egy politikai egyetértést az elnökség, bár a múlt pénteken - nagyon friss most ez az információ, ezért is nagyon köszönöm, hogy idehívtak ebbe a bizottságba a mai napon - találkoztak egymással a miniszterek videokonferencia keretében. Nagyon nagy elmozdulás nem történt. Tehát ismerjük a németek álláspontját, ismerjük a tagállamok álláspontját. Igazából nem mondhatjuk azt, hogy bárki is változtatott volna a korábbi elképzelésén, mind a relokáció, mint a csomagmegközelítés, mind az egyéb kérdésekben mindenki tartja magát az álláspontjához. Ezen nem is lehet rendkívüli módon csodálkozni, mert, ahogy említettem, szeptemberben jött ki a csomag, és annyira sok, részletes technikai kérdés is szerepel benne, hogy számos tagország egyszerűen azt mondja, hogy nekik még nagyon sok időre van szükségük, hogy ezt alaposan elemezzék, hiszen egy-egy rendelkezés mögött akár rejtett szándékosan vagy szándék nélkül is akár feladat húzódhat meg, vagy olyan teljesítést várnak el az egyes országoktól, amit vagy nem akarnak, vagy nem tudnak a jövőben teljesíteni. Tehát ez mindenképpen tárgyalássorozat. A decemberi EiT-n várható egy ütemterv, amit napirendre akarnak venni.

A tartalmi elemeket, ahogy említettem, a német elnökség nem akarja tárgyalni, hiszen nem akarja ezt a konszenzusos megállapodást. Ismereteink szerint vannak relokációt ellenző tagországok, ezek a V4-országok, Észtország, Lettország, Szlovénia, Ausztria és Dánia. A pénteki ülésen ezek az országok velünk együtt megerősítették, hogy ők semmiféle kötelező relokációt nem tudnak elfogadni. Amennyiben a relokáció önkéntes lenne, persze ebben az esetben volna mozgásterük, azonban semmilyen kényszert nem akarnak magukra nézve ezzel kapcsolatban, hasonló elgondolás alapján, mint mi, akár. A gyakorlati szakmai részét tekintve ők is azt mondják, hogy ez egy pull faktor, ez nem old meg semmit, ebbe az irányba nem jó menni, tehát mindenki láthatja, és ha ez elfogadásra kerül, akkor nemhogy ez lesz a beáramló illegális migránsok száma, hanem ennek a többszöröse.

Emlékszünk 2015-re, mindig azzal szoktunk példálózni. Én azt gondolom, hogy nagyon jól mutatja a mozgást 2015 statisztikája, aztán nagyon jól mutatja a statisztika azt, ami után Magyarország felállította a tranzitónát, hogy hány kísérlet volt az illegális belépésre. Sajnos a statisztika azt is megmutatja, hogy a tranzitóna bezárásával hány illegális belépési kísérlet volt az országba. Nehéz helyzetben vagyunk ettől függetlenül, mert ez nem olyan sok ország. Vannak országok, amelyek ugyan bilaterális alapon azt mondják, hogy nem jó a relokáció, de mégsem adnak ennek hangot a plenáris üléseken, és vannak olyan országok, amelyek meg kifejezetten ahhoz kötik a megállapodást, hogy a relokációnak, igenis, a részének kell lenni, mert folyamatosan azt mondják, hogy ez a szolidaritásnak a kötelező eleme, enélkül nem lehet továbblépni. Úgyhogy azt gondolom, hogy nem vagyunk könnyű helyzetben.

Nem vagyunk többségben, ezt is meg kell mondani nyíltan, mert ezt látni kell ahhoz, amikor a stratégiát felállítjuk. De azt gondolom, hogy nagyon helyesen továbbra is kitartunk az álláspontunk mellett, és bizony mindenféle olyan kényszert, amit ránk erőltetnének, elutasítunk. Köszönöm szépen, elnök úr.

Kérdések, hozzászólások

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr, a beszámolóját. Most megnyitom a vitát. Kinek van kérdése, véleménye? *(Jelzésre:)* Először Balczó alelnök úr, és utána Hajnalka. Tessék parancsolni!

BALCZÓ ZOLTÁN (Jobbik), a bizottság alelnöke: Elnök Úr! Köszönöm a szót, és köszönöm a helyettes államtitkár úrnak nemcsak a beszámolóját, hanem az előre megküldött írásbeli anyagot, ami alapján fel lehetett készülni erre az ülésre. Előre elnézést kérek, ha sokaknak úgy tűnik majd, hogy hosszan fogok szólni. Ennek az az oka, hogy a plenáris ülésen a Jobbik képviselőjeként időm lenne, de lehetőségem nincs ebben a kérdésben az érdemi álláspontom kifejtésére, mert a kérdés azonnal átmegy egy politikai pártharcba és propagandába.

Mivel az álláspontom a kormány által képviseltek támogatását fogja jelenteni, és erről szeretnék beszélni, az elején azt hadd tegyem világossá, hogy azért nem vagyok naiv, és a politikai típusú mondanivalót ezzel röviden be is fejezem, hogy tisztában vagyok azzal, hogy a migrációval való ügyek mennyiben járulnak hozzá a Fidesz-kormány hatalmon maradásához, mennyiben eszköz, mennyiben a valós, tényleges veszélyt eltúlozva jelenik meg, milyen módon eredményez gyűlöletkeltést, mennyiben próbálja az ellenzéknek minden kritikáját elseperni, sorosozni, és egy kalap alá venni az ellenzékét. Ezzel ezt a részt befejeztem.

Áttérnék arra, hogy tágabban én hogyan látom Magyarország szerepét és feladatát. Részt kell vállalnunk a migráció elleni küzdelemben, elsősorban a megállításában és elsősorban az ok megszüntetésében. Tehát én azzal egyetértek, hogy az Európai Unió, benne Magyarország anyagilag is komoly forrásokat fordítson arra, hogy a harmadik országokban olyan feltételeket sikerüljön elősegíteni, ami a migráció okát megszünteti.

Én tudom, hogy ez egy nehéz kérdés, de erre nekünk tekintettel kell lenni, és nemcsak nekünk, hanem amikor az ENSZ komoly összegeket fordít adott afrikai országokban arra, hogy ezt elősegítse, akkor ott is keményen fel kell lépni, hogy a korrupció csatornáin, a hatalmon lévők ezt hogyan használják fel más célra, de ez egy nagyon fontos terület.

Törökország vagy Jordánia kérdése. Sokan azt mondják, hogy igen, Erdoğan elnök zsarolja az Európai Uniót, lehet így felfogni. Én úgy fogom föl, hogy az Európai Unió számára rendkívül fontos az, hogy ott több milliónyi menekült tartózkodik jelenleg, és abban támogatni kell anyagiakban is, akár Magyarországnak nagyobb részvétellel, mert ez számukra egy rendkívül fontos kérdés.

Egyébként azt elvárjuk a kormánytól, hogy tartsa be azokat az alapvető menekültügyi egyezményeket, a genfi egyezményt, amelyek az ENSZ égisze alatt megszülettek. Lehetséges, hogy potenciális terroristának lehet tekinteni a migránsokat, akik a határunkra érnek, de szerintem így kezelni nem lehet őket, főleg egy keresztény párt eleget kell hogy tegyen a humanitárius elvárásoknak, amik kapcsán sok és több kritika is érte Magyarországot.

Ugyanakkor az a jelenlegi paktum, amiről itt beszélünk, bármilyen módon szépen fogalmaz, ezt megszoktuk az Európai Unióban, megszoktuk, hogy amikor azt mondja, európai szemeszter, ez milyen talányos kifejezés, de valójában a tagállami költségvetések erőteljes központi befolyásolása, és ugyanígy a relokációnak is van még egy világos jelentése. De ez a visszaküldési szponzorálás egy félrevezető szó, mert valóban úgy van, hogyha végigtekintünk a folyamatoknak a lehetséges végeredményén, és figyelembe vesszük a lehetséges számadatokat, akkor valójában ez nem más, mint kötelező migránsbetelepítés egy adott tagországba.

Hogy röviden a számokra utaljak, ha a relokáció azokra terjed ki, akik ilyen módon a határon lefolytatott menekültügyi eljárás alá nem esnek, azt mondja, hogy: amely ország esetén a nemzetközi védelemre vonatkozó uniós elismerési ráta - 20 százalék a határ. Ez azt jelenti, hogyha egy harmadik országban ötből egy ember megkapta ezt, az egyötöd a 20 százalék, akkor ez már indokolatlanná teszi a határon való ellenőrzést. Ez nagyon nagy szám lehet, aki így jut be az Európai Unióba.

És a másik az, hogy ez a bizonyos szponzorálás, ami kapacitásfejlesztés módján egy adott országnak lehetővé teszi, hogy egy másik országnak ezt nyújtva, ezt a szponzorációt, a visszaküldést támogassa, de ha a relokálandók száma a 30 százalékot eléri, akkor már ez az eszköz nem fogadható el, mert ez megint csak egy nagyon nagy tömegű migránsnak jelenti az áthelyezési, részben kötelezettségét adott kvóta szerint.

És annyit még hadd tegyek hozzá, hogy természetesen vannak olyan országok, amelyek ehhez másképp viszonyulnak, több okból. Az egyik az, hogy a multikulturális társadalom létezik, ugyan megbukott, ahogy Angela Merkel mondta, de létezik, és adott esetben számukra ez nem egy új alkalmazkodás lesz, mint a közép-kelet-európai országok esetében. Ugyanígy azt is láttam az ötéves európai parlamenti képviselőség alatt, hogy adott tagországok társadalma elfogadja, mert egy hamis toleranciaeszmény jegyében nevelkedtek, és bizonyos szempontból egész másként értékelik a számukra nemzeti vagy európai érdekeket, azzal, amit ez nekik megenged.

A másik oldalról vannak olyan országok, amelyek úgy gondolják, hogy ha válogathatnak a migránsok között szakképzettség alapján, akkor az előregedő társadalmukat és a munkaerőt ezzel próbálják pótolni, amit megint csak el lehet fogadni a részükről, de ezt kötelezővé tenni, ezt helytelennek tartom.

Hogy ne beszéljek túl hosszan, annyit hadd tegyek hozzá, egy nagyon lényeges kérdés, hogy amint helyettes államtitkár úr is említette, ebben a kérdésben az Európai Tanácsnak, tehát nem az Európai Unió Tanácsának minősített többséggel, hanem az EU-s csúcsnak kell döntenie, mert ez egy nagyon alapvető kérdés, és nem véletlenül kerül el a német elnökség is azt, hogy ebben neki valamilyen módon döntést kelljen kicsikarni. És tudjuk, június végéig nem is szerepel az Európai Tanácsnak a napirendjén, de én hadd hivatkozzam a 2018. június 28-ai tanácsi következtetésekre. Tudjuk, hogy a következtetések a Tanácsnak azok a megfogalmazott véleményei, amelyeket alapvetően döntésként kell értelmeznünk, csak nyilván mivel az uniós jogalkotási folyamatban az Európai Tanács nem vesz részt, ezen a módon fejezi ki a maga egyértelmű elvárását.

És ebből a tanácsi következtetésből csak röviden idézem a 6. pontot, mert az egész a migrációval foglalkozott: a megmentett személyeket a tagállamok által kizárólag önkéntes alapon felállított ellenőrző központokba kell átszállítani. Majd azt írja, hogy: az EU határain kívülről történő áttelepítés és az Unión belüli áthelyezés önkéntes alapon fog történni. Tudomásom szerint ebben a kérdésben ilyen konkrétan megfogalmazott következtetés az, amit jelenleg hatályosnak is tekinthetnénk, vagy legalábbis érvényesnek, tehát én teljesen egyetértek a kormánynak azzal az álláspontjával, amely azt mondja, hogy ezt a döntést az európai csúcsnak kell meghoznia; és ha változtatni akar azon, amit elfogadott, akkor ugyanennek a testületnek kell.

Még egyszer mondom, nem dughatjuk homokba a fejünket. Rendkívüli erőfeszítéseket kell tenni annak érdekében, hogy a kiváltó okot próbáljuk mérsékelni.

Tudomásul kell venni, hogy komoly európai uniós anyagi hozzájárulás szükséges ahhoz, hogy adott országokban, adott esetben közel a saját hazájukhoz, lehessen a migránsoknak megfelelő körülmények között megmaradni; és tartsuk be mindazt, amit az általunk elfogadott menekültügyi egyezmények tartalmazznak, de azt, hogy ennek a paktumnak a jelenleg ismert formájában való elfogadását a részben

jelzett érvekkel a magyar kormány nem támogatja, ezzel a Jobbik nevében egyetértek. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen, alelnök úrnak a megállapításait, különösen az utolsó mondatot. Következik Juhász Hajnalka képviselőtársam, tessék parancsolni!

JUHÁSZ HAJNALKA (KDNP): Nagyon szépen köszönöm a szót, elnök úr, és helyettes államtitkár úrnak külön szeretném azt megköszönni, hogy ezeket a rendkívül bonyolult dossziékat ilyen átláthatóan mondta el. A háttéranyag, azt kell mondanom, az elmúlt időszakban magasan a legjobb, amit én mint bizottsági tag kaptam, és hogyha erről kaphatunk rendszeresen, amikor ennek aktualitása van, ilyen jellegű felkészítőt, az nagyon segíti a munkánkat, hogy megértsük ezt.

Röviden szeretnék Balczó alelnök úrra reagálni, ami a magyar kormány migrációs politikáját illeti. Kétharmados felhatalmazással képviseljük a magyar emberek akaratát, hogy kivel szeretnénk együttélni, és kivel nem.

A második dolog: amikor a Belügyminisztérium helyettes államtitkára elmondja azt, hogy ez a jelenlegi paktum külön dossziéba lebontva nem teremti meg annak a biztonságos feltételeit, hogy adott esetben terrorista lépjen az uniós határokon belülre, akkor nekünk óriási felelősségünk van politikusként, mert adott esetben ha egyetlen terrorista bejut, márpedig itt a kockázat óriási, elnézést kérek, de ön fog bocsánatot kérni attól a családtól, amelyiknek adott esetben lemeszárolják a hozzátartozóit? Szóval ezek nagyon felelősségteljes kérdéskörök, itt van a bécsi eset is.

Ami az adott dossziékkal kapcsolatos véleményemet jelenti, az első és legnagyobb probléma, hogy ez a fajta szabdaltsági dossziéban való gondolkodás a Bizottság részéről álláspontom szerint egyrészt elveszi az európai tanácsi kompetenciákat, másrészt pedig nagyon rejtetten és bújtatottan veszi el a tagállamok szuverenitásába beleszólva a tagállami kompetenciákat. A relokáció mellett a kiutasítási szponzoráció, én úgy látom – de, államtitkár úr, kérem, hogy ezt ha nem így van, akkor ezt korrigáljuk –, de jogásként átnézve olyan ez a kiutasítási szponzoráció, mintha a Bizottság szeretne magának kiskapukat teremteni arra, hogy hogyan irányítsa vissza a tagállamokat a relokációhoz.

Ami a dossziékat átolvasva, azt gondolom, rendkívül felelőtlen, hogy minden egyes tagállamnak ezeket a migrációs intézkedéseket, bármilyen formában kerül elfogadásra, a saját választópolgárainak és állampolgárainak el kéne tudni magyarázni. Ezek olyan végtelenül bonyolultak és olyan szabályrendszerekkel telítettek, hogy gyakorlatilag a tagállami migrációs intézkedések megvalósításának az elmagyarázását akár nekünk, politikusoknak rendkívül megnehezíti. Ami, azt gondolom, hogy kijön ebből az egész dossziéba való leosztásból, hogy a határvédelemnek a jelentősége és a fontossága teljesen háttérbe kerül, és valóban egy pull faktort eredményezhet, hogyha ezt nem egységes csomagban fogja elfogadni adott esetben majd a folyamat során az egész uniós gondolkodás.

Még annyi kérdésem lenne, hogy ez az egész kiutasítási szponzoráció ez bármilyen tekintetben még finomodhat-e vagy módosulhat-e, mert olyan határidők vannak, a kivételek alól még inkább kivételek, aztán még egy és még egy pontot határoz meg a Bizottság. Még egy dolog, amit hozzáfűznék, hogy az az érzése van az embernek, hogy a Bizottság buta gyerekek nézi a tagállamokat, tehát hogy mi tagállami szinten nem vagyunk képesek a megfelelő határvédelemre, a tagállami intézmények nem alkalmasak arra, hogy ezeket a feladatokat ellássák. Tehát két irányban veszi el a kompetenciákat a Bizottság a tagállamoktól és magától az Európai Tanácstól is.

Itt említette az államtitkár úr, hogy nem vagyunk sokan, de mégis vagyunk, akik ezen az állásponton vagyunk. Mi lehet a következő lépés a V4 és Ausztria tekintetében? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Bana képviselő úré a szó és utána Gál Kinga képviselő asszonyé.

BANA TIBOR (független): Köszönöm, elnök úr. Tisztelt Helyettes Államtitkár Úr! Tisztelt Bizottság! Kedves Vendégeink! Először is szeretném megköszönni én is a helyettes államtitkár úrnak a nagyon részletes tájékoztatót. Abban egyet tudok érteni Juhász Hajnalka képviselőtársammal, hogy a hozzánk eljuttatott háttéranyag valóban nagyon alapos volt, köszönjük szépen, és természetesen a jövőben is örömmel várjuk a hasonló háttéranyagokat.

Balczó Zoltán képviselő úrnak a hozzászólásához némileg kapcsolódva, bár rövidebben én is szeretném azt megkérdezni, hogy a Törökországgal kötött megállapodás tekintetében mi most az aktuális helyzet. Balczó képviselőtársam is utalt erre a kérdéskörre.

Másik oldalról pedig, amit még el szeretnék mondani ennél a napirendi pontnál, az az, hogy természetesen semmiképpen nem szabad fekete-fehér kérdésként tekinteni erre az ügyre, de szerintem azért az sem szerencsés, hogyha minden tekintetben egy ilyen konfrontatív hozzáállás jellemző, mint ami Juhász Hajnalka képviselőtársamnak a felszólásában is megjelent, mintha a jó és a rossz küzdelme lenne. Holott azért én azt gondolom, hogy európai szinten, az Európai Unió részéről is nagyon sok olyan szereplő van, amelyik valóban a megoldásban érdekelt. Természetesen azt is hozzá kell tenni, hogy akadhatnak olyan szereplők is, akik viszont mondjuk Magyarország szempontjából ezt nem megfelelő módon közelítik meg. Tehát ezzel a részével én egyet tudok érteni.

Viszont akár itt a bécsi terrortámadás tekintetében, azt gondolom, hogy mindannyian, akik itt ülünk a szaktanárságban, megdöbbenéssel álltunk az események előtt, de ez nem jelenti azt, hogy a gyűlöletkeltést kellene a középpontba helyezni. Tehát ez semmiképpen nem vihet el minket jó irányba.

Én azt gondolom, hogy egyik oldalról nagyon fontos az, hogy segítséget nyújtsunk, ez meggyőződésem szerint keresztyéni kötelességünk, a menekülteknek, akik ilyen céllal érkeznek. Másik oldalról viszont az is egyértelmű, hogy a korlátozás nélküli bevándorlás nem jelenthet megoldást sem Európa számára, sem Magyarország számára és Magyarország szempontjából. Egyébként a Közös Vas Megyéért Egyesülettel, amelynek az elnöke vagyok, egy ilyen közleményt adtunk ki a bécsi terrortámadást követő napon, ahol erről is írtunk, hiszen valóban erről is beszélni kell.

Tehát csak azért gondoltam, hogy innen közelíteném meg ezt a kérdést, mert mindenképpen kell erről beszélni, körbe kell járni és természetesen állást kell foglalni ezekben az ügyekben. De szerintem azért sokkal inkább kellene, amennyire lehet, tárgyalásos úton elérni ezeket a megoldásokat, amelyek Magyarország szempontjából és a mostani helyzethez képest pozitívabb irányba mozdulhatnak, mintsem azt mondani, hogy itt ez lehetetlen. Persze ez egyébként mondjuk a helyettes államtitkár úr felvezetőjében nem is jelent meg, hozzáteszem, hiszen ő egy tájékoztatót adott ezzel összefüggésben. De mégis, KDNP-s képviselőtársam egy kicsit ebbe az irányba vitte el a dolgot, ami szerintem semmiképpen nem lehet jó a nemzeti érdek szempontjából sem.

Tehát én ezt a szemléletet, ezt a megközelítést szerettem volna ide hozni, ami szerintem nagyon fontos ebben az ügyben, azzal együtt, hogy voltak olyan pontok,

amikkel pedig én is egyet tudtam érteni a képviselőtársamnak a hozzászólásában. Köszönöm szépen, és várom majd a helyettes államtitkár úr válaszát.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Csak egy rövid megjegyzés: én nem gondolnám, hogy Juhász Hajnalka képviselőtársam gyűlöletkeltő hozzászólást tett volna vagy bizonyos tekintetben így lenne, hiszen bennünket a magyar választópolgárok választottak, nekünk a magyar polgárok érdekeit kell képviselni. Ennyi.

BANA TIBOR (független): Elnök Úr! Köszönöm. Csak annyi, hogy ezt nem kimondottan, tehát ezt a „gyűlöletkeltő” jelzőt nem kifejezetten Juhász Hajnalka képviselőtársam hozzászólásával összefüggésben mondtam el. Az ő hozzászólására azzal kapcsolatban reagáltam, hogy nem ezt a konfrontatív megoldást kellene választani, hanem sajnos kormányzati szinten azért ez megjelenik közben, tehát igazából erre utaltam.

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Még egy mondatot kért. Tessék parancsolni!

BALCZÓ ZOLTÁN (Jobbik), a bizottság alelnöke: Egy nagyon rövid reagálás ugyanebben az ügyben. Juhász Hajnalkának az én véleményemmel kapcsolatos minősítéséhez annyit tudok mondani, hogy én most tapasztaltam először, hogy egy számomra egyértelműnek tűnő álláspontnak a hatósugara, amit kontrolláltam, öt méteren belül véget ért. Köszönöm.

ELNÖK: Ezt a vitát nem folytatjuk tovább. Én csak azt szeretném jelezni, hogy én egyetérték a képviselő asszonnyal. Nekünk elsődleges feladatunk, arra esküdtünk föl, hogy a magyar állampolgároknak az érdekeit képviseljük, pont. Minden más lehet releváns, de úgy érzem, hogy ehhez köt az eskünk, és ő pontosan ezt képviselte.

Gál Kinga képviselő asszony, tessék parancsolni!

GÁL KINGA európai parlamenti képviselő: Köszönöm a szót, elnök úr. Szeretném én is megköszönni ezt a nagyon világos tájékoztatást, hiszen nagyon bonyolult szövegekről beszélünk.

Számomra elképesztő, hogy annyi idő után európai parlamenti képviselőként pont a Bel- és Igazságügyi Bizottságban egy egész mandátum időszaka, tehát öt év ment el arra, hogy vitatkozzunk ezekről a tervezetekről, és egyértelművé vált, hogy ez a helyzet, ez a megközelítés nagyon megosztja az Unió tagállamait és a tagállamokon belül is megosztja a választókat. Ennek ellenére úgy látom, hogy nem tudta átlépni a saját árnyékát az Európai Bizottság, amikor újra csak a szólamok szintjén mondják el a biztosok vagy a Bizottság elnöke, hogy mennyire fontos a külső határok védelme, és hogy ezzel lehet egyedül a belső határnélküliséget fenntartani. De ugyanakkor, amikor előterjesztést látunk, akkor abból ez a koncepció gyakorlatilag hiányzik, hiszen, ahogy mondta itt a helyettes államtitkár úr is, a pénzek elosztása is mind azt mutatja, hogy mégsem a külső határok védelme a prioritás a Bizottságnak.

A kötelező relokációt többször eltemettük az elmúlt évek során, és lám, megint visszahozták. És én egyetérték azzal a véleményével, hogy ez a visszatérítés, ahogy itt szerepel, és ahogy ezt előterjesztették, ez gyakorlatilag egy bújtatott kötelező relokáció. Ezért a kérdésem arra vonatkozna, hogy azok a tagországok, amelyek egyértelműen a kötelező relokáció ellen léptek fel, azok látják-e ezt a csapdát, és hogy ennyire erősen fel tudnak-e lépni ez ellen a visszatérítés ellen, ha ez így szerepel, és így lenne elfogadva? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Csak egy rövid megjegyzés. Én is az úgynevezett kiutasítási szponzoráció egyik legnagyobb hibáját abban látom, hogy a gyakorlatban ez átkeresztelve késleltetett relokációnak minősül, tehát más nevet adtak a gyerekeknek. Nem csoda, hogy ezek a tagállamok, amelyek korábban a relokációt ellenezték, továbbra is ellenezni fogják, csak új megnevezéssel ellátva. Tehát itt látszik, hogy ez a bújtatott jogalkotási menet, amit korábban a Bizottság elvégzett, most másutt is megjelenik.

Szél Bernadett képviselő asszonyt illeti a szó, tessék parancsolni!

DR. SZÉL BERNADETT (független): Köszönöm. Én csak egy mondatot szeretnék hozzátenni itt a beszélgetéshez vagy a vitához, hogy az a kormány, amelyik gyakorlatilag a nulladik pillanatban egy belpolitikai ügyet csinál a migrációból, és az egészet átpolitizálja, utána sokkal nehezebb feltételekkel tud nemzetközi szinten kiállni az ország érdekeiért.

Önök ezt a vitát akkor rontották el, amikor megüzenték Brüsszelnek azokat a dolgokat, amiket egészen más stílusban, egészen más fórumokon és egészen más hangnemben kellett volna megtenni. Önök most Magyarország érdekeit sokkal rosszabb hatékonysággal tudják képviselni. Ez történt. Nézzenek vele szembe!

ELNÖK: Én nem gondolnám, képviselő asszony, hogy rosszabbul képviseljük a választópolgárok érdekeit. A magyar kormánynak pontosan határozott álláspontja van a menekültüggyel kapcsolatban 2015 óta, az nem változott. És lám, akkor egyedül voltunk a küzdőtéren, most azért már nem vagyunk egyedül, hála istennek. És az események sajnos, akár a terrorizmussal kapcsolatban, akár mással kapcsolatban, bennünket igazolnak. Ez a szomorú valóság. Tessely alelnök úré a szó, tessék parancsolni!

TESSELY ZOLTÁN (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen a lehetőséget. Valóban úgy van, hogy Bicskén mi azt tapasztaltuk 2015-ben, hogy száz menekültkérelmező közül kettő volt, aki menekült vagy oltalmazott státuszt tudott szerezni. Tehát a probléma ilyen nagy, hogy az akkor hatályos - és tulajdonképpen azóta ez nem változott - európai uniós menekültügyi normák szerint száz kérelmezőből kettő, azaz kettő százalék az, amelyik ezt a státuszt valósan kiérdemli.

Ezért furcsállva hallottam az új elképzelésben a visszaküldési vagy kiutasítási szponzorációt, hiszen akkor a probléma tulajdonképpen olyan nagy, hogyha az én emlékeim nem csaltak, hogy százból kilencvennyolcat kellene visszaküldeni. Ebben a helyzetben, ha ebben az anyagban az szerepel, hogy nyolc hónapja van a tagállamnak erre, és mondjuk a járványügyi veszélyhelyzetben ez feleződik négy hónapra, és az alatt az idő alatt ez nem történik meg, akkor ez nem valami bújtatott státusz-gerjesztés? Hogy onnantól akkor kezdve igaz, hogy őneki nincsen meg a jogalapja arra, hogy maradjon, és hogy tulajdonképpen ő menekültstátuszt vagy oltalmazotti státuszt kapjon, de mégis megkapta azt, és akkor innentől kezdve a következő relokációs kvótát terheli, és tulajdonképpen bennmaradhat úgy az Európai Unióban, hogy semmiféle jogalapja nincsen annak, hogy ott van.

Ugyanakkor azt is egy kicsit furcsálltam, hogy látjuk a számot, a 10 ezer, illetve a 12 ezer eurót, de annak mennyi a száma, amikor visszaküldjük? Tehát arra mennyi forrás van ebben az anyagban, van-e egyáltalán ebben forrás? Amit Magyarország folyamatosan nehezményezett, hogy a szolidaritást lehet úgy is értelmezni, hogy a határvédelmi erőfeszítései a tagállamoknak azok szolidaritást érdemlő cselekedetek. Tehát hol van ebben az anyagban az, hogy a határvédelemre költött forrásokat az Európai Unió valamilyen formában szándékozik megtéríteni azoknak a tagállamoknak,

amelyek nagyon súlyos pénzeszközt fordítanak erre a célra? Nekem fontosnak tűnő kérdés, hogy azt nem várhatjuk az Uniótól, mert látjuk, hogy mi az alaptesttartása, de nekünk a jól működő tranzitónak helyett - tudom, hogy nem az előterjesztésnek vagy a tájékoztatásnak a témája - van valamiféle helyettesítő elképzelésünk, ami azt a jól működő rendszert vissza tudja legalább idézni, és a választópolgáraink biztonságát tudja garantálni?

Aziránt szeretnék érdeklődni mindezek után, hogy a V4-ek egysége mennyire tűnik megbonthatatlannak ebben a témában? Mert én úgy látom, hogy ez egy kardinális kérdés, mert látjuk, hogy az szerencse, hogy már nemcsak mi vagyunk, és van néhány hozzánk csatlakozó tagállam, de hogy ez az egység valóban mennyire tűnik megbonthatatlannak?

És végül én is köszönöm a nagyon szép felkészítő anyagot.

ELNÖK: Következik Csöbör Katalin képviselő asszony, tessék parancsolni!

CSÖBÖR KATALIN (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Azt hiszem, még én nem köszöntem meg a tájékoztatást és a felkészítő anyagot, úgyhogy ki ne maradjak ebből, köszönöm szépen.

Viszont az az igazság, hogy nagy örömmel fogadtam a jobbikos alelnökünk hozzászólását, sőt még a volt jobbikos bizottsági tagunk is egyetértett bizonyos gondolataiban a kormánypárt, illetve a kormány munkájával, hogy hogyan kezeljük a migráció problémáját. Nekünk inkább az a furcsa, hogy hogyan tudnak ezek után az olyan képviselőkkel egyetérteni, együttdolgozni és egy platformra kerülni, mint Szél Bernadett, vagy a többi baloldali politikus, ami miatt nem tudjuk, vagy ő azt mondja, hogy nem tudja a magyar kormány hatékonyan érvényesíteni a magyar emberek érdekeit. Hát önök miatt, akik ott vannak az Európai Parlamentben, és nem a magyar emberek érdekeit képviselik, hanem a brüsszeli érdekeket, de a pártja és a szimpatizánsai azok... *(Dr. Szél Bernadett közbeszól.)* Akkor expárttársai, mert már én nem tudom, hogy mikor melyik pártban van, vagy hol van, úgyhogy nem bírom követni *(Derűtség.)*, de ez a furcsa, hogy egy platformon tudnak működni, mikor a jobbikos képviselők is egyetértenek a magyar kormánnyal.

Úgyhogy nekünk az lenne a legfontosabb, hogy mind a források tekintetében, mind a migráció tekintetében a magyar emberek érdekét képviseljék mind a brüsszeli parlamentben, és itt a bizottságban és a parlamentben is. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Több hozzászólót nem látok. Tisztelt Államtitkár Úr! Úgy látom, hogy nagyon élénk volt a vita; maga a téma is ezt mutatja, hogy rendkívüli érdeklődésre tart számot. Ezért kérem a válaszokat, tessék parancsolni!

Dr. Hegyaljai Mátyás válasza

DR. HEGYALJAI MÁTYÁS helyettes államtitkár (Belügyminisztérium): Köszönöm szépen, elnök úr. Igyekszem minden kérdésre megfelelő módon válaszolni. Mennék akkor időrendi sorrendben, azt gondolom, hogy talán az a legcélszerűbb a részemről.

Balczó alelnök úr megemlítette, hogy a migráció okát kell megszüntetni. Igen, ebben nagyon sok ország egyetért, talán mondhatni azt, hogy mindegyik. Mi is ezt az álláspontot képviseljük. Örülök, hogy megfogalmazta ön is, hogy a relokáció nem lehet kötelező. Azt gondolom, ebben is az álláspontunk egyszerű és egyforma.

Szintén köszönöm, hogy megemlítette a 2018. júniusi EiT-következtetéseket. Válaszomban elmondom, hogy ezekre a következtetésekre minden egyes tárgyaláson, amikor ez felmerül, ezekre hivatkozunk, és számon kérjük azokat az országokat, legyen

az akár elnökség, hogy ezeket miért hagyják figyelmen kívül. Most csak azért nem említettem meg nyilván, mert azért nagyon limitált volt az időkeretem, de azért megnyugtatók itt mindenkit, akik itt vannak, hogy ezt az álláspontot határozottan képviseljük. Köszönöm szépen ezeket.

Juhász Hajnalka képviselő asszonynak nagyon szépen köszönöm a kedves szavait, hogy megdicsérte az anyagunkat. Ez a kollégáim érdeme elsősorban, és igyekszünk a jövőben is arra, hogy olyan szintű háttéranyagokat készítsünk, amikből önök alaposan átlátják a témát, és ha meghívják legközelebb is, nekem csak azokat az elemeket kelljen kiemelni, amelyek tényleg annyira fontosak, hogy a vitát az én meglátásom szerint érdemes azokról folytatni. Természetesen köszönöm az összes többi képviselő hölgynek és úrnak, aki ezt az anyagminőséget megemlítette, ezt mindenképpen tolmácsolom majd.

El kell hogy mondjam, hogy a kiutasítási szponzorációval kapcsolatos értelmezése, amit elmondott, az tökéletes, jogászként sem tudok ehhez mit hozzátenni. Pontosan ez a helyzet, amit állított. Viszont azt látni kell, hogy a déli tagállamok akarata az, hogy a relokáció vagy ebben a formában vagy a szponzoráció formájában kötelező legyen. Hozzájuk csatlakozik, most csak így fejből, Luxemburg és Portugália, mind a kettő más-más szempontból, de ők eléggé határozottak ebben a kérdésben.

Hogy módosulhat-e ez a kiutasítási szponzoráció a tervezetben? Még túl korai, hogy megmondjuk, hogy milyen irányban mozdul ez el. Nyilván azt gondolom, hogy a mi részünkről csak egy módosulás lenne elfogadható, ha ez önkéntes lenne. Minden más a csak az időt húzza és a vitát bonyolítja. Amíg ez kényszer bárkinek, addig, azt hiszem, hogy ez jó irányban nem tud elmozdulni. Tehát ez az elem mindenképp kell hozzá. Ha ehhez ragaszkodnak, akkor legyen benne, hogy önkéntes. Úgy gondolom, hogy ez lehet a kompromisszum.

Hogy mi a következő lépés? Felsoroltam azokat az államokat, amelyek a relokáció, illetőleg a kiutasítási szponzoráció ellen határozott álláspontot képviselnek. Én azt gondolom, hogy minden szinten, akár politikai, akár szakmai, akár felsővezetői szinten keressük azokat a kapcsolatokat azoknál az országoknál, amelyek nem határozottan relokációpártiak, két okból is. Egyrészt mert úgy gondolom, hogy ez az irány a jó irány, amit mi képviselünk, és nagyon sok országnál azért látszik, legalábbis, politikailag nem tudom megmondani, de amikor alacsonyabb szinten tárgyalunk, akkor azért látszik, hogy a szakmai szempontok náluk is nagyon hasonlóak, de nyilván van egy irány, amit nekik is képviselni kell. Tehát a bizonytalanoknál látok én lehetőséget továbblépésre.

Bana képviselő úrnak is köszönöm a kérdését a török megállapodással kapcsolatban, hogy aktuális-e. Törökország partner, fontos partner, ezt látni kell. Látjuk azt, hogy mi történt tavasszal, amikor egy picit kinyitották a határokat, nem nagyon, csak néhány ezer, tízezer migránst engedtek szabadon a táborokból, állítólag hárommillióból, bár a források nem teljesen biztosak, de már három és félről is beszélnek, akik Törökországban vannak. Nyilván nem kell ezt külön elemezni, hogy ha ennek csak a felét elegendik, de ha meg az egészet, akkor ne is gondoljunk ebbe bele. Törökországgal mindenképp kommunikálni kell. Azt tudjuk, hogy egy érzékeny vezetés van, meg kell velük találni a hangot. Egyszer már sikerült, kétszer már sikerült, én bízom benne, hogy a jövőben is sikerül megtalálni.

Ami még lényeges a török megállapodással kapcsolatban, nem is önmagában Törökország, hanem azt gondolom, hogy ha Törökországgal sikerült megállapodni, akkor más harmadik országgal is megállapodhatnánk. Azért nézek Gál Kinga képviselő asszonyra, aki nagyon jól ismeri Brüsszelt, a metódust, a Bizottságot és minden szereplőt, hogy a Bizottságnak itt kellene egy kicsit aktivizálnia magát. Nem a saját

elgondolásait rákényszeríteni másokra, hanem próbálja meg az ő erejével felvenni a kapcsolatot a harmadik országokkal.

Látjuk ebben a kiutasítási szponzorációban is, hogy a Bizottság két lehetőséget ad, vagy a frontország küldi vissza, ahol belépnek, vagy egy másik ország, amelyik majd kötelező jelleggel átveszi. De nem beszélünk arról, hogy és mi a Bizottság feladata, mert nyilván, ha Görögország súlya nem nagy, mondjuk Csehország súlya nem nagy, de a Bizottság és az egész EU súlya nagy. Tehát nem látom azt a szerepkört, hogy ebben a tervezetben benne lenne az, hogy ha nem boldogul Görögország, akkor ne adjuk át Csehországnak, hanem majd a Bizottság az egész EU erejével, itt sorolhatnám az eszközöket, a harmadik országoknak különböző programjai vannak, mennyi támogatást adunk, vízumpolitika és a többi. Tehát itt vannak kedvezmények és kötelezettségek a mérlegben, tehát a Bizottság mind a kettővel tudna játszani, tehát tagállam egyénileg nem. Persze, sokkal könnyebb áttolni a felelősséget, hogy ha nem Görögország, akkor csinálja Csehország - azért választottam ezt a két példát, hogy semleges legyen azért.

Azt gondolom, hogy Törökországgal folytatni kell a tárgyalást, más lehetőségünk nincs jelen pillanatban. A képviselő úrnak volt kérdése Törökországgal kapcsolatban. De Törökország, mivel elég jelentős erőt képvisel, ezért azt gondolom, az egész EU-nak egységesen kell ebben a kérdésben egy irányt választani.

Képviselő Asszony! Köszönöm szépen az ön szavait is. Ha valaki, akkor ön ismeri a brüsszeli szövegeket, úgyhogy ebben biztos vagyok, hogy nagyon jól elemezte, hogy eléggé bonyolult.

Hogy látjuk-e ebben a csapdát, látják-e ebben a csapdát? Részben már válaszoltam, hogy a Bizottság nem vállal semmi szerepet ebben az egészben, csak próbálja a tagországok között nemcsak a menekülteket elosztani, hanem a felelősséget is, hogy ki legyen az, aki majd eljár. Igen, a csapdát azt látjuk.

Én is azt gondolom, már nem emlékszem, hol, elhangzott az, hogy csak az EiT legyen az, amelyik dönthet ebben a kérdésben. Az EiT-nek van meg a lehetősége, hogy a globális politikát meghatározza. Igen, a csapda az benne, hogy ezt letolják tanácsi szintre, ahol a jogalkotás során bizony már megjelenik, ahogy az alelnök úr mondta, a kétharmados többség lehetősége, és bizony kiszámoltuk, hogy nem vagyunk benne a blokkoló kisebbségben. Tehát egyrészt a szövetségeseket is kell keresni, másrészt pedig ragaszkodni kell a 2018-as EiT-következtetésekhez is.

Elnök Úr! Köszönöm szépen az ön kérdéseit. Az ellenzők nyilván ellenezni fogják a jövőben is, ez most látszott a pénteki ülésen is. Nagyon szigorúan léptek fel ebben a kérdésben, hogy a tagállamok igenis vegyenek részt a relokációból, a személyek elosztásából. A háttértalálkozókon is ez jön le, épp találkoztam a svéd nagykövettel, ők szintén ugyanezt az álláspontot képviselik, de a déli tagállamoknak, úgy tűnik, sokszor még ez sem volna elég, tehát eléggé hektikus ennek a dossziének a megközelítése. Úgy tűnik, hogy ez a javaslatcsomag nagyon sok ország szempontjából ellenkezést váltott ki, és nem is feltétlenül ugyanazon okok miatt. Úgyhogy ebben is látunk valamennyi lehetőséget.

Tessely alelnök úr kérdésére a válasz. Köszönöm az elemzését, az is, úgy gondolom, hibátlan volt a számadatokkal a kérelmezők tekintetében. Igen, azért már látszik a folyamatokból is, hogy nem véletlenül akarják elosztani ezeket a személyeket az egyes országok sem, mert, legyünk őszinték, ők is csak azokat akarnák befogadni, akikkel tudnak valamit kezdeni. Erre jó példa - megint nem egy nagy ország - Portugália, amely szeretne sok mindenkit befogadni, bár senki nem akar igazából oda menni, de náluk a munkaerőpiaci helyzetet, azt gondolják, majd ezzel megoldják. Azt nem látják, hogy ennek esetleg valami negatív következménye is lehet, akár párhuzamos társadalom kialakulása, akár a bűnözés növekedése. Azért nézzük meg a

többi országot, ha már statisztika, akkor a statisztikákból sok minden következtetést lehet levonni.

Nyilván az is értelmezés kérdése, hogy a visszaküldésre milyen forrás van. Elmondtam, hogy 1713 millió euró van ebben a hétéves ciklusban erre a témára. Nyilván minél többet fordítunk a relokációra, annál kevesebbet fogunk költeni a visszaküldésre, hiszen nem lehet. Hogy mennyien jönnek be és mennyien mennek vissza meg mennyire hatékony ez a visszaküldés, akár szponzorálják, akár nem, az egy jó kérdés, mert ha jól emlékszem, pénteken Johansson asszony azt mondta, hogy 2,5-3 millió migráns jött be legálisan, illegálisan, tehát mindösszesen az Európai Unióba. Ha néhány ország visszaküldési számát nézzük, az pár ezres nagyságú, a Frontex 12-16 ezer között küld vissza évente, azt gondolom, hogy egy egyszerű matematika alapján meg tudjuk állapítani, hogy ennek mekkora a hasznossága és hogy milyen sikere van.

Hogy a jól működő tranzitónák helyett mi lesz a jövő, ezt én innen nem tudom megmondani. Sajnálom nagyon személy szerint, ha hozzátehetek egy ilyen ülésen magánvéleményt, hogy bezárták, mert egyrészt említettem már, hogy statisztikai adatok megmutatják, hogy a kísérletek száma megnőtt a bezárás után. Másrészt pedig úgy gondolom, hogy a tranzitónákban, persze most már utólag nem akarom védeni a megoldást, igazából nagyon-nagyon sok pozitív dolog volt, nemcsak az, hogy ki tudtuk szűrni és visszaküldeni az illegális migránsokat, nemcsak az, hogy nem hagytuk őket ellenőrizetlenül az országban bolyongani, és azután majd a rendőrségre bízunk, hogy találja meg azokat, akik esetleg bármit elkövetnek. De emberkereskedelmi koordinátorként tudom azt is, hogy ez volt az első olyan pont Magyarországra érkezésükkor, amit az emberkereskedőknek nem volt hatásuk azokra a személyekre, akik a tranzitónában bent voltak, hiszen nem értek el odáig.

Ha elfogadjuk azt, amit az Europol-statisztika mond, hogy évente az illegális migránsoknak több mint 90 százaléka a szervezett bűnözés segítségével jut az Európai Unióba, akkor azt gondolom, hogy a szervezett bűnözésnek ez a területe ebből él, ők pontosan látni fogják azt, hogy ha a tranzitónát bezárjuk és jöhetnek erre, nagyobb kontroll van, bírja a rendőrség, nem bírja, ezt ők tesztelik is, hiszen a profit az óriási, és pontosan tudni fogják azt is, ha egyszer lesz egy kötelező elosztás - ami, kívánom, hogy ne legyen, és azon dolgozik mindenki, hogy ne legyen -, ők pontosan tudni fogják, hogy innentől kezdve még a többszörösét hozhatják be, mert nekik még nagyobb profitot fog hozni ez az irány.

A V4-egység, alelnök úr, megbonthatatlan. Jelen pillanatban, a mostani feltételekkel én azt gondolnám, hogy most megbonthatatlan, azonban felhívom a figyelmet arra, és köszönöm ezt a kérdést, mert erről jutott eszembe, amiről akartam beszélni a bevezetőmben, de valahogy elfelejtettem, hogy a német elnökség szándéka az, hogy ebben az egy hónapban, ami most jön, minden egyes országot bilaterális alapon keres meg azért, hogy különböző, szerintem alkukat kössön, és ezáltal elérje azt a célt, amit ő szeretne.

Tehát ezt nem elemzem tovább, mondom, mindenki saját magának el tudja képzelni, hogy mi a 26 országgal bilaterális alapon történő találkozóknak a célja. Úgyhogy köszönöm a kérdést, mert ez eszembe jutott, hogy megemlítsem önöknek.

ELNÖK: Köszönöm szépen államtitkár úrnak a remek beszámolóját, és a kérdésekre adott válaszait is. Várjuk majd a következő bizottsági üléseinkre. Nyilván a migráció egy olyan örök téma, ami nem tudom, hogy mikor fog befejeződni, és nyilván további napirendi pont lesz az Európai Tanács, a Bizottság és természetesen a mi bizottsági ülésünkön is. Köszönöm szépen. *(Gál Kinga távozik a bizottság üléséről.)*

EGYEZTETÉSI ELJÁRÁS - Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és az (EU) 2018/1999 rendelet (az európai klímarendelet) módosításáról

**[COM (2020) 80; COM (2020) 563; 2020/0036 (COD)]
(Tájékoztató az aktuális helyzetről)**

Tisztelt Bizottság! Folytatjuk bizottsági ülésünket a második napirendi pont megtárgyalásával: egyeztetési eljárás - az Európai Parlament és a Tanács rendelete a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és az úgynevezett európai klímarendelet módosításáról. Itt is egy aktuális helyzetértékelést hallunk Kaderják Péter úrtól, az Innovációs és Technológiai Minisztérium államtitkárától. Azonnal érkezik államtitkár úr, egy kis türelmet kérek. *(Dr. Kaderják Péter megérkezik a bizottság ülésére.)* Tessék parancsolni, államtitkár úr! Köszöntjük a bizottsági ülésünkön. Köszönöm, hogy ismét elfogadta a meghívásunkat. Tehát még egyszer szeretném megismételni, hogy egy rövid tájékoztatót szeretnénk hallani az egyeztetési eljárás keretében az Európai Parlament és a Tanács rendeletéről a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és az úgynevezett európai klímarendelet módosításáról.

Az elnök felvezetője

Tisztelt Bizottság! Bár az Európai Bizottság előttünk fekvő módosított javaslata még friss, a témakörrel bizottságunk nem először foglalkozik. Csak emlékeztetem arra képviselőtársaimat, hogy az Európai Bizottság 2018. végén hozta nyilvánosságra a „Tiszta bolygót mindenkinek!” közleményét, amelyben a párizsi egyezményben tett vállalásokkal összhangban, én úgy hiszem, hogy rendkívül ambiciózus klímasemlegességi célokat fogalmazott meg. Bizottságunk ez ügyben 2019. március 14-én folytatott eszmecserét a portfólióért akkor felelős Cañete biztossal.

Mostani eljárásunkban a véleményalkotásra vagy a társ-véleményalkotásra felkért bizottság a Fenntartható fejlődés bizottsága. Tisztelt Államtitkár Úr! Tehát kérem, hogy adjon egy rövid, aktuális helyzetértékelést, utána a vitát megnyitom. Összegyűjtjük a kérdéseket, a véleményeket is, majd visszaadom a szót államtitkár úrnak. Tessék parancsolni!

Dr. Kaderják Péter tájékoztatója

DR. KADERJÁK PÉTER államtitkár (Innovációs és Technológiai Minisztérium): Köszönöm, elnök úr és kérdezem, hogy a maszkot beszéd közben viseljük-e.

ELNÖK: Tessék levenni, mert úgy sokkal jobban értjük államtitkár urat.

DR. KADERJÁK PÉTER államtitkár (Innovációs és Technológiai Minisztérium): Le lehet venni, köszönöm szépen. Talán azzal kezdeném, hogy nagyon röviden hadd utaljak arra, hogy a magyar kormány egészen az „Európai zöldmegállapodás” című dokumentum nyilvánosságra hozataláig, illetve a 2030-ra vonatkozó célérték-emelési javaslatokig abban a keretben dolgozott és alakította ki az energia- és klímastratégiáját, és kezdte el annak a végrehajtását, hogy a korábbi célértékeket kell elérjünk, tehát ami 2030-ra európai uniós szinten egy 40 százalékos bruttó üvegházhatásúgázkibocsátás-csökkentési célt és ahhoz kapcsoló alcélokat fogalmazott meg.

Erre épült az a Nemzeti Energia- és Klímaterv is, amelyet idén januárban nyújtottunk be a Bizottsághoz, illetve a januárban a kormány által elfogadott Nemzeti Energiastratégia is ezekre a célszámokra és intézkedési tervekre alapozott.

Hozzáteszem, hogy ezeknek a korábbi 2030-as célszámoknak a legfontosabb elemei beépültek a magyar parlament által elfogadott 2020. évi XLIV. törvénybe a klímavédelemről, úgyhogy ez az a kiindulási pont, amihez képest mérjük, és igyekszünk értékelni azt az új elgondolást és javaslatcsomagot, amely a 2030-ra vonatkozó klímapolitikai célok emelésére vonatkozik mind az Európai Parlament, mind pedig az Európai Bizottság részéről.

Ugyan a bizottsági javaslattal kapcsolatban foglalnám össze röviden azt, hogy mit tettünk, hogyan látjuk ezeknek a javaslatoknak a hatásait, és mi az a magyar kormányzati álláspont, ami erre vonatkozik, de utalni szeretnék csak arra, hogy az Európai Parlament is ugyanezen a területen markáns véleményt fogalmazott meg, és az Európai Bizottságnál magasabb 2030-as üvegházhatásúgázkibocsátás-csökkentési célt fogalmazott meg.

A bizottsági beszámoló tömörsége kedvéért eltekintenék attól, hogy abba belemenjek, hogy kormányzati oldalról egyébként a klímapolitikai célok elérésében hol tartunk. Ha erre vonatkozó kérdés a vitában lesz, akkor természetesen nagyon szívesen kitérek erre is, de akkor ragaszkodnék a legalább 55 százalékos célemelés kérdéséhez.

Röviden először arról beszélnék, hogy mi indokolja a Bizottság szerint a célértékemelést, és hogy a megemelt célok elérésére vonatkozó összeurópai hatásvizsgálatnak, amelyet a Bizottság végeztetett, milyen főbb következtetései vannak. Utána ismertetném azt, hogy a Bizottság a megemelt célértékhez kapcsolódóan milyen további, alapvetően jogalkotási javaslatokat kíván előterjeszteni, várhatóan jövő év közepéig, '21. júniusáig, és utána pedig a magyar álláspontot, illetve annak az érvényesítésére vonatkozó kormányzati erőfeszítéseket foglalnám össze.

Tehát a célértékemelés indoka a Bizottság érvelése szerint az, hogy a klíma állapota gyorsabban romlik, mint ahogyan azt vártuk, és a korábban 2050-re megfogalmazott 80-95 százalékos kibocsátáscsökkentés helyett 2050-re szükségesnek ítéli a teljes klímasemlegesség elérését, valamint azt is, hogy ennek az eléréséhez kapcsolódó beruházásokat indokoltnak tartja előrehozni annak érdekében, hogy az azokhoz kapcsolódó hasznok minél korábban jelentkezzenek a tagállamoknál.

A következő évtől induló új költségvetésnek az eszközeit és forrásait is olyan módon állítja össze a Bizottság és javasolja felhasználni, hogy az új költségvetés forrásai segítsenek a tagállamok gazdaságainak a zöldjellegű helyreállításában, és jelentős forrásokat irányoz elő a klímavédelem területére, mármint hogy ezeken a területeken követeli meg és javasolja ezeknek a forrásoknak a felhasználását.

A Bizottság elvégzett egy Európára vonatkozó hatásvizsgálatot is a szokásos TIMES-modellezés segítségével. Mi hangsúlyoztuk és kértük, hogy a Magyarországra vonatkozó országos hatástanulmányt, amennyiben ez létezik, megkaphassuk. Azt a tájékoztatást kaptuk a Bizottságtól, hogy országspecifikus hatástanulmányok nem készültek, a közeljövőben állítólag nem is fognak készülni, talán majd a jövő nyár folyamán a konkrét szabályozási javaslatokhoz kapcsolódóan találkozhatunk ilyenekkel. Ezt mi egy fontos hiányosságnak tartjuk egyébként a Bizottság részéről, ezt jeleztük is feléjük. Ilyen módon két dologra tudunk csak támaszkodni, amikor igyekszünk megítélni a javaslatnak a Magyarországra gyakorolt hatásait, részben feldolgozzuk a bizottsági hatásvizsgálat eredményeit, részben pedig saját hatásvizsgálatokat folytatunk.

Nos, a bizottsági hatásvizsgálat azt mutatja, hogy amennyiben a 2030-ra vonatkozó, legalább 55 százalékos csökkentési célt az EU egységesen szeretné elérni, akkor a megújuló energia aránya a teljes bruttó energiafogyasztásban 2030-ra elérheti

a 38-40 százalékot, ez a villamosenergia-szektorban 65 százalékos, a fűtési-hűtési szektorban 40 százalékos, a közlekedésben pedig 24 százalékos részarányt jelenthet, ami a legtöbb esetben drasztikus emelkedés ahhoz képest, mint amire eddig készültünk.

Az épületfelújítás ütemét EU-s szinten 1 százalékról évi 2 százalékra, tehát a duplájára kell emelni, ennek érdekében fogalmaz meg egy felújítási hullámstratégiát is a Bizottság. A Bizottság úgy látja, hogy a végső energiafelhasználásban 36-37 százalék, a primer energiafelhasználásban 39-41 százalék megtakarítást kell elérni az EU-nak, ez is jelentős emelkedés a korábbi értékekhez képest.

Az energiamix a 2015-öshöz képest jelentősen módosulhat, a szénfelhasználás 70 százalékkal, az olajé 30, a gázé 25 százalékkal csökken várhatóan. Az ipar 2015-höz képest 2030-ig 25 százalékos kibocsátáscsökkentést kell hogy produkáljon, és mindezzel párhuzamosan az alapvetően zöld vagy alacsony karbonhidrogén-infrastruktúra kiépítése, ami ma még tulajdonképpen egy nem létező, nagyon friss iparág, jelentős fejlődést kell hogy elérjen.

Végül pedig a földhasználat kérdése is rendkívül fontos. Itt a földhasználat-váltás és az erdészet esetén a CO₂-nyelőkapacitás csökkenő trendjét, amely ma jellemzi az Európai Uniót, meg kellene fordítani, és uniós szinten 300 millió tonna CO₂ egyenérték fölé emelni, azaz visszatérni a korábbi rekordszintre, ami ugyancsak jelentős erdészeti és mezőgazdasági beruházásokat implikál. Tehát a Bizottság így látja a saját hatásvizsgálata alapján a fő eredményeket. Ha ezt sikerül produkálni, akkor tudja az EU együttesen ezt teljesíteni.

Ennek érdekében, nevezetesen hogy ezt a célt el lehessen érni, a mostani klímatorvény-javaslat mellett a jövő év közepéig a Bizottság várhatóan javaslatot fog tenni, mi erre számítunk, az európai kvótakereskedelmi rendszer, az ETS kiterjesztésére az összes épületre és a közlekedési szektorban. Emlékeztetnék arra, hogy jelenleg ezek a szektorok az úgynevezett erőfeszítés-megosztási szabályozás alá tartoznak, amely egyébként számunkra kedvező módon van kialakítva a jelenlegi rendszerben.

Javaslatot fog tenni a Bizottság az úgynevezett határmenti karbonadó vagy karbonvám bevezetésére, energiaadó-irányelvmódosítást fog előterjeszteni, a mezőgazdasági nem CO₂-kibocsátások bevonását fogja javasolni a földhasználati szektor alá. Az erőfeszítés-megosztási szabályozás jelentős szűkítését vagy akár megszüntetésére tehet javaslatot a Bizottság, illetve a végső energiafogyasztásban 36 százalékos csökkentési célt javasol, amelyeket döntően az épületek esetén lát elérhetőnek, így várható az épületszektorra vonatkozó, már ma is rendkívül szigorú szabályozás további szorítása, szigorítása. Az új személyautók és kisteherautók kibocsátási előírásainak a szigorítására is számítani kell, ez ugyancsak érintheti a magyar gazdaságot természetesen.

Hozzá kell tenni mindehhez, hogy a Bizottság tájékoztatása szerint, többszöri kérdésünkre jelezte, hogy ezen megemelt célhoz addicionális új forrást nem kíván biztosítani, minden forrás, ami rendelkezésre áll, az az RFF-ben, illetve a jövő évtől induló költségvetésben rendelkezésre kell álljon. Azt a pénzügyi jellegű javaslatot igyekszik érvényre juttatni a Bizottság, hogy a helyreállítási terv forrásainak 37 százalékát kelljen klímacélra fordítani, a kohéziós forrásokban, illetve az RFF-ben meglévő forrásoknak pedig átlagosan a 25 százalékát fordítják a tagállamok klímacélra. Ezek egyébként magas számok, támogatják a klímacélokhoz az elérését.

Nos, akkor rá is térnék arra, hogy ezzel a javaslatcsomaggal kapcsolatban melyek a magyar álláspontnak a jellemzői. Először is hadd kezdjem azzal, hogy jelezzem, hogy a javaslat, mármint a klímatorvényre vonatkozó javaslat napvilágra kerülése óta igyekeztünk aktívan jelezni a Bizottság felé a véleményünket, és képviselni a magyar

érdekeket és álláspontot. Ennek érdekében már 2020 áprilisában eljuttattunk a Bizottsághoz egy magyar non-papert, és később ezt kiegészítettük jogszabály-módosítási javaslatokkal is ehhez a rendelethez. Miután ezt a javaslatot több körben megvitatták uniós testületek, előállítottunk egy kompromisszumos verziót, és legutóbb 2020. október 6-án juttattuk el a Bizottsághoz a véleményünket.

A 2020. október 23-ai Környezetvédelmi Tanácson Magyarország támogatta a klímatorvényhez kapcsolódó általános megközelítést. Bizonyos feltételeket jelzett, amit egy írásos nyilatkozatban fejtettünk ki, és jeleztük, hogy ezeknek a feltételeknek az elfogadása előfeltétel a további támogatásunkhoz.

Végül jelezném, hogy a múlt hét folyamán, november 6-án és 9-én elsőként egyeztetünk az Energia- és a Klíma Főigazgatósággal, illetve a főigazgatókkal személyesen arra vonatkozóan, hogy mi a magyar kormányzati álláspont ezzel a javaslatcsomaggal kapcsolatban, illetve a múlt héten még egy V4 plusz egyeztetést is tartottunk a decemberi tanácsülésre készülve, amelynek kiemelt témája az emissziókereskedelmi szektor reformja volt. Ezt a találkozót a lengyel partnerek kezdeményezték. Tehát gyakorlatilag a javaslatcsomag megjelenésétől egy meglehetősen aktív kormányzati munkát végeztünk a javaslattal kapcsolatban, és akkor most össze is foglalnám ennek a magyar álláspontnak a főbb elemeit.

Az első fő pontja ennek a kormányzati álláspontnak az, hogy a klímarendelet-módosításban foglalt 2050-es célmeghatározással kapcsolatban mi is elköteleztünk vagyunk, a kormány támogatja a 2050-es klímasegítségességi cél elérését.

Nem is tehet mást a parlament, ugyanis ezt a célt a kormány javaslatával egybeeső módon támogatta is, amikor elfogadta a 2020. évi XLIV. törvényt a klímavédelemről.

Az európai klímatorvény másik sarkalatos pontját, a 2030-as célérték-emelést, ahogyan említettem, feltételesen támogatjuk, és ezzel kapcsolatban hangsúlyozzuk, hogy az idén december 15-16-án sorra kerülő Európai Tanács-ülés véleményünk szerint nemcsak a célértékben kell hogy döntést hozzon, hanem nagyon részletesen kell szóljon arról, hogy a célérték elérése 2030-ra hogyan valósítható meg, és milyen, a célérték elérését támogató eszközök és megoldások azok, amelyek szükségesek ahhoz, hogy magyar részről ehhez támogatást lehessen adni. *(Dr. Szájer József távozik a bizottság üléséről.)*

Az egyik alapvetés, és lényegében alapelveket fogalmaztunk meg már abban az október 23-ai közleményben is, amelyet említettem, azok az alapelvek, amik mentén látjuk ezt a javaslatot, a következők. Az első egy megerősített, úgynevezett konvergenciakövetelmény. Szeretném önöket emlékeztetni arra, hogy Magyarország 1990 óta egyharmadával csökkentette már a kibocsátásait. Egyébként Lengyelország kivételével az összes kelet-európai tagország az európai uniós átlagos 25 százalékos kibocsátáscsökkentést jóval meghaladó módon teljesítette az elmúlt három évtizedben, viszont vannak olyan tagországok, amelyek nemhogy csökkenteni tudták volna a kibocsátásaikat, hanem lényegében növelték 1990 óta, mégpedig olyan tagállamok, amelyek egyébként nagyon hangos klímapárti tagországok.

Ezért úgy látjuk, hogy a 2050-es zérókibocsátást nem lehet úgy elérni, hogyha ez a helyzet így marad. Óvunk a potyautasságtól ebben az értelemben, és azt a javaslatot tettük már idén áprilisban a Bizottság felé, hogy a közös európai uniós cél elérést egészítsük ki egy olyan addicionális követelménnyel, amely szerint minden egyes európai uniós tagállamnak 2030-ra legalább 40 százalékkal kéne csökkentenie a tagállami összes kibocsátását, és a 40-55 százalék közötti különbségre vonatkoznának a cél eléréssel kapcsolatos, jelenleg is hatályos rugalmassági megoldások. Tehát ha komolyan gondoljuk, hogy 2050-re zérókibocsátást akarunk elérni, akkor egy

fegyelmezettebb, összehangoltabb, mindenki részéről jelentős erőfeszítést igénylő munkát igényelnénk a többi partnertagállam részéről is.

A másik olyan alapelv, amelyet megítélésünk szerint érvényesíteni kell a 2030-as emelt célérték esetleges elfogadása esetén, hogy a korai teljesítés kerüljön elismerésre, és ezt elsősorban az erőfeszítmegosztási rendelet alapján megállapított nemzeti célok esetén tartanánk indokoltnak. Ez magyarra lefordítva azt jelenti, hogy azoknál a tagállamoknál, amelyek már '90 óta többet haladtak előre, mint a többiek, egy enyhébb cél kerüljön megállapításra a nem ETS-szektorok esetén.

Kiemelten fontosnak tartjuk a szolidaritás és a méltányosság érvényesítését. Ennek érdekében javaslatot tettünk arra, hogy az emissziókereskedelmi rendszerhez kapcsolódó, úgynevezett modernizációs alap forrásait, amelyekbe jelenleg az aukcionált kvóták 2 százalékából származó bevétel jut, emeljük 4, usque 6 százalékra. Ez különösen a korán teljesítő tagállamoknak, köztük Magyarországnak lenne kedvező, megítélésünk szerint teljesen méltányos módon. Illetve ragaszkodunk ahhoz, hogy az erőfeszítmegosztási rendeletben megállapított célértékeknél fennmaradjon az egy főre jutó GDP alapján történő célmegállapítás, amely előnyösebb helyzetbe juttatja az egy főre jutó GDP-vel rendelkező tagállamokat ezen célok teljesítésénél.

A következő olyan elv, amelynek az érvényesítését szükségesnek tartjuk a decemberi konklúziókban, az a technológiai semlegesség kimondása. Miután az európai uniós átlagnál jóval többet vállalunk, senki ne kérje rajtunk számon, hogy milyen megoldás révén tesszük ezt. Különös fontossága van annak, hogy az atomenergia-felhasználás és középtávon még a földgáz-felhasználás is egyenlő terepen tudjon működni a többi energiaforrással, például a szén és a lignit kiváltásában a földgáznak középtávon és az energiaellátás-biztonság garantálásában különösen Magyarországon nagyon jelentős szerepe lesz.

A biztonságos és megfizethető energiaellátást meg kell őrizni. A megemelt célszámok teljesítése esetén semmi olyat nem támogatunk, ami az energiaellátás biztonságát veszélyeztetné, vagy pedig a megfizethetőséget veszélyeztethetné a lakossági fogyasztók esetén. Ezért nem támogatjuk a lakosságot érintő egységes karbonárzás vagy karbonadó bevezetését.

És végül szükségesnek tartjuk azt, hogy amennyiben a megemelt célérték és az ennek következtében Európában jelentkező magasabb karbonárak következtében bizonyos feldolgozóipari tevékenységek versenyhátrányba kerülnek az Európán kívüli versenytársaikkal kapcsolatban, akkor ezeknek a kockázatoknak a kezelése megfelelő legyen, vagy a jelenlegi ingyenes kiosztási rendszer megtartásával, vagy pedig olyan szelektív karbonvám bevezetésével, amely Magyarországon elsősorban azokat a tevékenységeket kellene hogy védje, amelyek a magas energia- és kibocsátásintenzitású, viszont jelentős foglalkoztatóágazatokhoz tartoznak, nevezetesen és talán elsősorban a vegyipar és az építőanyag-ipari tevékenységek esetén, de itt még további vizsgálatokra van szükség.

Végül azzal zárnám ezt a rövid összefoglalót, hogy azt jelezzem, mint ahogy említettem is, mivel nem kaptunk a Bizottságtól olyan elemzési eredményeket, amelyek azt mutatnák, hogy a saját maga által tett javaslat az ő saját számításai szerint Magyarországra, a magyar gazdaságra milyen hatást gyakorolna, ezért annak a modellezési munkának a kiterjesztésével, amit már a Nemzeti Energia- és Klímaterv megalapozásánál is használtunk, a magyar TIMES-modell segítségével, illetve egy azt kiegészítő modell segítségével elkezdjük a várható hatásoknak az elemzését, számszerűsítését, de ebben a modellezési munkában még az elején tartunk, úgyhogy azt gondolom, hogy korai lenne még ezeknek az elemzéseknek a bemutatását elvégezni, tekintettel egyébként különösen arra, hogy azt az információt, hogy a Magyarországra vonatkozó hatástanulmány nem áll a Bizottság rendelkezésére, ezt még csak a múlt

héten kaptuk meg. Korábban azt ígérte a Bizottság, hogy ilyen tanulmány lesz, és ezt legkésőbb szeptemberben a tagországok rendelkezésére bocsátja. Köszönöm szépen, ennyi lett volna a bevezető.

Kérdések, hozzászólások

ELNÖK: Köszönöm szépen államtitkár úrnak az expozéját, különösen azt, hogy a magyar kormány álláspontját röviden előadta. Úgy vélem, hogy a kormány álláspontja tiszta, világos és egyértelmű, és mindenki számára támogatható, a magyar gazdasági érdekeket egyértelműen szolgálja.

Megadom a szót képviselőtársaimnak, ha van kérdés. *(Jelzésre:)* Szél Bernadett, utána pedig Juhász Hajnalka. Tessék parancsolni!

DR. SZÉL BERNADETT (független): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Államtitkár Úr! Köszönöm, hogy ismertette a kormányálláspontot. Én nem értem egész pontosan, hogy önök miért azt mondták, hogy a múlt héten szembesültek azzal, hogy a Bizottságnak nincsenek számításai, amikor a múlt ülésen téma volt itt a kormánynak a klímaügyi álláspontja. Szerintem Schanda államtitkár úr volt itt, és ő mondta azt, hogy a Bizottságtól még nem kaptak ilyet, és hogy júniusra fognak ilyet kapni. Tehát akkor én nem tudom... - én, aki ellenzéki politikus vagyok, előbb tudtam, hogy mi a helyzet, mint ön, aki államtitkár? Nem tudom, mi folyik a kormányban, de próbálják meg egyeztetni az óráikat, legyenek kedvesek!

Mindenesetre, akárhogy is, bármit számol is az Európai Bizottság, énszerintem a magyar kormánynak minden erőforrása megvan ahhoz, hogy kiszámolja azt, hogy milyen hatása van a cselekvésnek, sőt, amit kértem önöktől, az az, hogy azt is számolják ki, hogy milyen hatása van Magyarországra és az egész Kárpát-medencére a nemcselekvésnek. Tehát hogyha továbbra is azt gondolják, hogy a következő tíz évet el lehet tölteni azzal, hogy arról beszélgetnek az Európai Unióval, hogy hogyan omlott össze Magyarországon a szocialista ipar, és ezzel kipipálják a feladatot, akkor nagyon nyomorúságos jövő vár Magyarországra és az egész Kárpát-medencére. Úgyhogy én tényleg kérem önöket arra, hogy ne a Bizottságra mutogassanak, hogy nincsenek számítások, hanem vegyék elő az erőforrásaikat, legyenek kedvesek, és számolják ki maguk, hogy mibe kerül a cselekvés és mibe kerül a nemcselekvés!

És még egy dolgot el szeretnék mondani ezzel kapcsolatban, hogy a zöld átállásra önök rendre amolyan költségként tekintenek, ami nincs rendben már ebben a században. Egy teljes szemléletváltásra van szükség ahhoz, hogy túléljünk. Ezt ön ugyanúgy tudja, ahogy én tudom, sőt, talán még jobban is tudja, mint én tudom, hiszen én olvastam önt sokkal korábban, mielőtt még államtitkár lett, és pontosan tudja azt, hogy mivel játszik az egész bolygó és Magyarország is.

Én tisztelettel kérem önt és önöket arra, hogy számolják ki azt, hogy mennyibe kerül nekünk, ha nem teszünk semmit vagy minimálisat, mennyibe kerülnek azok a károk, amiket a klímaváltozás okoz, és számolják bele azt is, hogy mondjuk egy zöld átállás esetén milyen munkahelyeket tudunk teremteni, például azzal, hogy végre elkezdik leszigetelni ezt az országot, az milyen lehetőségeket hordoz Magyarországon rengeteg ember számára. Én emlékszem a Fidesz utolsó programjára, ez a 2010-es volt, benne volt, hogy a lakásállománynak az évi 10 százalékának a leszigetelésével évi 80 ezer munkahelyet teremtenek. Ezt tíz éve ígérte meg a Fidesz, a mai napig nem látunk ebből semmit. Most is néztem az új kiírásokat, megint középületeknek a szigetelésére fókuszál a Fidesz. Ez nagyon nincsen rendben! A magyar családoknak, háztartásoknak, a lakóépületeknek a szigetelésére van szükség, érdemi segítségre, úgyhogy ebben kellene kiterjesztett programot indítani, nemcsak a középületekben, hanem a lakóépületekben is.

De akkor térjünk vissza egy kicsit arra az információra, ami egyrészt az átküldött anyagban bizalmas kategóriába volt sorolva, meg ami információt kaphattunk a mostani expozéból! Egyrészt Magyarország nem klímabajnok. Ez valami egészen elképesztő, hogy ezt leírják, és azt mondják, hogy ez azért van, ha jól értem, merthogy '90-hez képest 40 százaléknak a közelében van a kibocsátáscsökkentés. De miért nem teszik hozzá, hogy az Orbán-kormány alatt újra nőni kezdett a kibocsátásunk? Így van: Visszacskéntünk 33 százalékra! 2016 óta újra nő a kibocsátás Magyarországon, és hogyha nem lép a kormány, ez így fog menni tovább. Hiányoznak azok az intézkedések, amik egyébként a válságon kívüli időszakokban is fenntarthatóan csökkentenék az energiafelhasználást és a kibocsátást.

Azért azt is szeretném elmondani, hogy hiába mondják, hogy 2050-re majd törvény rögzíti a klímasemlegességet, minden törvény annyit ér, amennyit abból végre tudnak hajtani, és nem látom a forgatókönyvet, hogy hogy fogunk idáig eljutni. Ha most ez az alibizés megy, mint amit az előbb is itt leírtak - majd erről külön fogok beszélni -, ezek minimális vállalások, ez azt jelenti, tehát ha 2030-ig ez az alibizés fog menni, akkor 2030 után drasztikus változásokra lesz szükség ahhoz, hogy érdemben cselekedni tudjunk. Én azt gondolom, hogy olyan politikusokra van szükség, akik nem kettő meg három meg négy évet látnak előre, hanem tényleg azt is látják, hogy a következő tíz évben nagyjából eldől a Földnek a jövője. Ha 2030-ig alibizünk, akkor utána már tényleg csak iszonyú kevés lehetőségünk lesz arra, hogy meentsük a bolygót.

Úgyhogy ezért vagyok nagyon ideges, amikor hallom ezeket a kormányzati álláspontokat, mert én tényleg nem bírom felfogni azt, hogy a Fidesz miért takarozik állandóan a szocialista iparnak az összeomlásával úgy, hogy '16 óta rosszabbak a számok Magyarországon. Ez nem elfogadható!

Akkor itt van ez az álláspont - ennyit a klímabajnokságról -, azt mondják, igen, hogy 40 százalékos csökkentéshez ragaszkodnak minden tagállamban. Azért szeretném arra föl hívni az önök figyelmét, hogy mondjuk a 40 százalék az Németország esetében, ami egy sokkal nagyobb ország, mint Magyarország, teljesen más, mint Magyarország esetében, ami kisebb. Tehát nem tudom, hogy ezt az arányosítást hogyan végzik el, hogy ez a fűnyíróelvszerű gondolat hogyan került elő. De érdekelne ennek a mechanizmusa.

A technológiasemlegesség mint feltétel. Jó, tehát ez magyarul azt jelenti, hogy önök az uniós pénzeket, amit a zöld átállásra kapnak meg zöldcélokra, azt Paks II.-re akarják elkölteni. Tehát ezt jelenti ez a feltétel. Ugyanis ma ez akadályoztatott, ez ma nincsen így, és ez nagyon helyes, mert az Európai Unió jelenleg az atomenergiát nem tekinti zöldenergiának, egyrészt a környezeti hatásai miatt, másrészt pedig gyakorlatilag évezredekig marad velünk az a sugárzó hulladék, amit onnan kidobnak, innentől kezdve nonszensz, hogy ezt bárki zöldenergiának tekintse. Tehát ha önöknek ott a minisztériumban van valami ötlete arra, hogy a Paks I.-ből származó egy fűtőelem kivételével az összes ott van a pihentető medencében, az egyiket háborús zónán keresztül kivitték és eltemették valahol Oroszországban, az összes többi ott vár, nem tudjuk, hogy hova fogjuk Magyarországon eltenni. Önök sem tudják, én sem tudom, senki nem tudja.

Önök úgy vágtak bele Paks II. megépítésébe, hogy továbbra sem tudjuk, hogy mit fogunk csinálni a kiegészítő fűtőelemekkel, és ilyen kondíciókkal önök azt kérik az Európai Uniótól, hogy a zöldpénzeket ráköltthessék Paks II.-re. Ezt jelenti ez a feltétel, ez teljesen nonszensz! Arról nem is beszélve, hogy a pénztárcánk sem ezt kívánja: az atomenergia egyre drágább, a zöldenergia pedig egyre olcsóbb mint energiaforrás. *(Dr. Tilki Attila távozik az ülésről.)*

Az atomenergiával az a helyzet, hogy pontosan a növekvő biztonsági előírások miatt nő az ára, a zöldenergia terén pedig egy forradalom zajlik az egész világon, ebben

benne van a nap, benne van a szél, benne van a geotermia és benne van leginkább ezeknek a kombinációja. Én nagyon szomorúan hallom, hogy önök politikai okokból elkötelezik Magyarországot egy olyan terhes forgatókönyv irányába, és nem szégyellenek erre még az Uniótól pénzt is kérni, ami egy megoldhatatlan problémát fog jelenteni nemcsak nekünk, hanem az utánunk jövőknek is.

Arra pedig már kitértem, hogy ez a szemlélet, amit önök alkalmaznak, ez miért nem alkalmas arra, hogy Magyarországot a következő időszaknak a nyertesévé tegye. Az, hogy mindenben a kifogásokat keresik, és nem egy lehetőségként tekintenek arra, hogy a világban zajlik most már egy zöldforradalom, ez nagyon súlyos teherterhelés az országunk számára. Mezőgazdasági ország vagyunk, Magyarország a Kárpát-medencében van, az egyik legkitettebb térség a világban - de Európában biztos - a klímaváltozással kapcsolatban. Elemi érdekünk lenne, hogy olyan kormányunk legyen, amelyik képes hathatósan, aktívan és a döntéseket előrevívően részt venni az uniós vitákban. Bőven tudnák ezt a pénzt, amit onnan lehet kapni, zöld átállásra fordítani, ehelyett pedig ilyen teljesíthetetlen ötletekkel jönnek elő, hogy Paks II.-t zöldpénzekből finanszírozzák.

Tisztelt Államtitkár Úr! Nagyon nem vagyok elégedett a kormányunk az álláspontjával, és irtózatosan finoman fogalmaztam! Nagyon kérem önöket, hogy ne azzal jöjjenek bizottsági ülésekre, hogy a modellezési eljárások, a számolások még a kezdeti stádiumban vannak. Már rég készen kellene lenni minden számítással, és nem a Bizottságtól várni a megfejtést! Ha nemzeti érdeket képviselnek, akkor azt gondolom, hogy azt is képviselniük kell, hogy tudjuk, hogy az egyes szcenáriók mibe kerülnek az ország számára.

És egy utolsó mondatot még szeretnék elmondani, azt, hogy Magyarországon van egy másik kétharmad. Egyrészt most van a Fidesznek egy, de van az emberek körében egy kétharmad, akik zöldenergiát akarnak, vagy érdemi zöldfejlesztéseket akarnak ebben az országban, és ezeknek az embereknek iszonyatosan igazuk van. Azért van igazuk, mert ez az, ami az életben maradásukat fogja garantálni egy olyan világban, ahol még soha nem látott problémákkal nézünk most szembe.

Az előző napirendi pont a migrációról szólt, mielőtt államtitkár úr érkezett. Ez is egy olyan kihívás, ami ebben a században ráúgta az ajtót az európai országokra. A másik kihívás a klímaválság, a klímaváltozás, ami váratlanul, sokak számára váratlanul megjelent.

Mi, zöldek már évtizedek óta arról beszélünk, hogy ha nem cselekszünk hatékonyan, akkor invázió lesz, akkor migráció lesz, akkor nyomorúságos sorban élő emberek itt fognak állni Európa kapujánál, és itt fognak jobb megélhetést keresni, mert élehetlenné válik az, ahol ők élnek. Önök úgy csinálnak itt Magyarországon, meg sokan Európában is, mintha derült égből lett volna ez a változás. Nem, ezt tudtuk, hogy jön. Ugyanúgy tudtuk a klímaválságról, hogy jön. Ugyanúgy tudtuk egyébként, hogy a klímaválságban olyan vírusok, olyan járványok fognak megjelenni, amikről korábban nem tudtunk. Önök egyszerűen le vannak maradva. és minden egyes szavuk, amit itt elmondanak, erről tesz tanúbizonyságot, hogy még mindig nem értették meg ezeknek az új időknek az üzenetét.

Úgyhogy én sokat most már nem várok önöktől, de számokat igen, tisztelt államtitkár úr. Nagyon köszönöm, hogy itt volt, és nagyon sajnálom, hogy nem számokat hozott. Pár héttel korábban én elmondtam, elnök úr, a bizottsági ülésen szót kértem, hogy konkrétan számolja ki a magyar kormány, hogy mibe kerül a cselekvés és a nem cselekvés. Teltek a hetek, nem tudom, mivel foglalkoztak, de megint ugyanazokat az álláspontokat hozták vissza, mint korábban.

Én azt gondolom, hogy ennél egy kicsit hatékonyabban kellene eljárni, és a bizottságot is kérem, hogy továbbítsa az én kéréseimet a magyar kormány számára.

Nem azért ülök itt, hogy a semmiről beszéljünk, meg az alibizésekről, hanem arról, hogy konkrétumok jöjjenek. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Tisztelt Képviselő Asszony! Csak szeretném emlékeztetni önt, hogy ön számon kéri ezeket a számokat a megküldött mellékletekben, amit minden képviselőtársam megkapott.

Az álláspontjavaslatban az Országgyűlés számára, a 4. mellékletben a következők vannak szó szerint: mit jelent Magyarország számára az uniós klímacél legalább nettó 55 százalékra emelése? A Bizottság a 2030-as célelemelés alátámasztására meglehetősen homályos elképzeléseket mutatott be azzal, hogy ezeket 2021 júniusáig részletesen kidolgozta. A tagállami szintű hatásokat a Bizottság nem elemezte, így a magyar közigazgatásnak kellett ezen homályos elképzelések alapján elemzést készítenie arról, hogy Magyarország tekintetében milyen teljesítésre lenne szükség, és az mennyibe kerülne. A modellezés alapján hazánkra nézve a Bizottság elképzelései az uniós célt megközelítő nettó 50,7 százalékos ÜHG-kibocsátáscsökkentési ambíciót eredményeznének 1990-hez képest. (Ez nagyságrendileg bruttó 48,9 százaléknak felel meg.)

Az új emelt uniós cél és a klímacélok nélkül - a „business as usual” forgatókönyvhöz viszonyítva - 2020-2030 között ez összesen nagyságrendileg 3000 milliárd forint többletberuházást igényel nemzetgazdasági szinten. Pontosabban összesen 2839 milliárd forintot, azaz éves szinten a GDP 0,91 százalékát.

A jelenlegi hatályos magyar célkitűzések elérése esetén a beruházási többletigény 2030-ig összesen 1380 milliárd forint, a BAU-pályához képest éves szinten a GDP 0,42 százaléka. A jelenlegi hatályos célhoz képesti emelés többletköltsége hazánkban tehát 1460 milliárd forint, amely éves szinten a GDP 0,49 százaléka. *(Dr. Szél Bernadett közbeszól.)*

Tehát arra kérem, képviselő asszony, ha jön a bizottsági ülésre, akkor olvassa el ezeket a különböző anyagokat. *(Dr. Szél Bernadett jelentkezik.)* Csak egyetlen perc.

DR. SZÉL BERNADETT (független): Elnök Úr! Államtitkár úr is elmondta, hogy ezek kezdetleges modellek. Miről van szó ezekben a számokban? És azt kérdezem, hogy mennyibe kerül a nem cselekvés, ha nem csinálunk semmit? Ha azt hagyjuk, hogy minden úgy menjen tovább, ahogy eddig volt?

Ha teljesíthetetlen feltételekkel járunk az Európai Bizottsághoz, és azt várjuk, hogy ott ők helyettünk megcsinálják a dolgokat? Konkrétumokat szeretnék látni, mi, hol, mi mennyibe kerül, és ha nem csinálunk semmit, mi történik? Számokat bárki be tud hozni, de most még a nem cselekvés... Nézze vissza a bizottsági jegyzőkönyvet, megkértem önöket, kértem, hogy továbbítsák, hogyha nem csinálunk semmit, az mennyibe kerül, a nem cselekvés forgatókönyve. Akkor most legyen kedves, azokat a számokat olvassa föl itt nekem!

ELNÖK: Köszönöm szépen. Én erről nem nyitok vitát, azért van itt az államtitkár úr, hogy erre válaszoljon. Illetve én úgy hiszem, hogy azért az elmúlt időszakban annak ellenére, hogy a Bizottság az ígért hatástanulmányokat nem készítette el, a magyar kormány sajátosan, a homályos adatok ellenére is, megtette ezeket az adatokat, és pontosan az a cselekvési terv erről szól, amiről államtitkár úr beszámolt. Én ezt nem nevezném semmittevésnek.

Úgy hiszem, hogy ez egy rendkívül ambiciózus terv, és ennek a megvalósítása azért nem kevés anyagi terhet ró a magyar gazdaságra, különösen ebben a pandémiás időben. Államtitkár úr... *(Jelzésre:)* Bocsnát! Még képviselő asszony szeretne hozzászólni, és utána pedig Balczó alelnök úr. Tessék parancsolni!

JUHÁSZ HAJNALKA (KDNP): Köszönöm a szót, elnök úr. Köszönöm államtitkár úrnak a beszámolót. Képviselő asszonytársamra szeretnék egyetlen másodpercig reagálni. Ha ön a nem cselekvést kéri, akkor mi is szeretnénk kérni az ilyen nagyon tudományt nélkülöző kijelentések után, hogy tíz év múlva gyakorlatilag vége a Földnek, és az ehhez hasonló kijelentéseknek a tudományos háttérét.

Múltkor képviselő asszony ugyanilyen határozott mondattal kijelentette azt, hogy a tudósok álláspontja szerint. Melyik tudós, és melyik kutatóintézet? Mert nem posztom, hogy államtitkár urat megvédjem, de doktori fokozatot szerzett a témából, és egyetemi oktató. Tehát azt gondolom, hogy aki...

És akkor felteszem államtitkár úrnak a kérdést, hogy tíz éven belül, amit képviselő asszony kijelentett, hogyha nem cselekszünk, akkor tíz éven belül vége a történetnek, ennek van-e bárminemű tudományos megalapozottsága, vagy nincsen?

És hogy konkrét kérdést feltegyek, államtitkár úr említette, ez a korai teljesítés mennyire támogatott adott esetben a többi tagállam által, amelyek a károsanyagkibocsátás-csökkentésben előrébb vannak, mint az átlag uniós tagállamok, hogy a korai teljesítés kerüljön elismerésre, hogy akik jobban haladnak, azok kedvezményesebb elbírálást érjenek el, mert ez abszolút egy olyan korrekt felvetés, amire jó lenne, hogyha lenne tagállami támogatottság. Ezzel kapcsolatban kérdezném államtitkár urat, és nagyon szépen köszönjük, hogy itt volt.

ELNÖK: Következik Balczó alelnök úr, tessék parancsolni!

BALCZÓ ZOLTÁN (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen. Sorrendben mondom, amit el akarok mondani. Mindenekelőtt én is köszönöm a tájékoztatót.

Nagyon röviden én a végső energiafogyasztás csökkentésére szeretnék rátérni, hiszen nagyon jól tudjuk, hogy klímavédelem szempontjából sincs fontosabb, mint az el nem fogyasztott energia. Ehhez energiahatékonysági beruházásokra van szükség.

És ami kérdést felteszek, valójában nem lebecsülve államtitkár urat, tudom, hogy nem elsősorban ő kompetens erre válaszolni, de ez egy nagyon lényeges kérdés. Az EU adatai szerint az energiaintenzitás tekintetében, tehát hogy az ipari bruttó hozzáadott értékhez viszonyítva milyen a végső energiafelhasználás, egy nagyon pozitív eredményről tud beszámolni: az EU-ban 22 százalékkal csökkent az ipar energiaintenzitás-felhasználása.

Három országban nőtt mindösszesen 2015-2017 között, tehát abban a '14-'20-as ciklusban, ahol az energiahatékonyság első időszaka van, és Magyarország a legnagyobb mértékben, 24 százalékkal növelte, ennyivel növekedett az ipari bruttó értékhez viszonyított végső energiafogyasztás. Ez a magyar ipar szerkezetének ebből a szempontból sajnálatos helyzetére utal, úgyhogy itt én azt nem látom, hogyha haladunk a klímasemlegesség felé, és külön az energiahatékonyság jelenleg 32,5 százalékos végső energiafelhasználás csökkenése irányába, akkor milyen módon lehet ezen a nagyon negatív adaton változtatni?

A másik, amire röviden ki szeretnék térni, részben egyetértve Szél Bernadett képviselő asszonnyal, amikor azt mondja - egyébként triviális állítás -, hogy a nukleáris energia az nem zöldenergia. Így van! A nukleáris energia az a klímavédelem szempontjából tiszta energiának minősül.

Most nem akarom hosszan idézni, de ha tudományos háttérre is szükség van, megtörtént, hogy négy környezetvédelemre szakosodott amerikai tudós nyílt levélben állt ki a nukleáris energia hasznosítása mellett, mert jelenleg, amíg a nap- a szél- és egyéb energiák esetében a tárolás nem megoldott, nem látnak más lehetőséget

bolygómentő szerepben, tehát a globális klímavédelem csökkentése érdekében. Én akkor, ha Magyarországon nem létezne nukleáris energia, és jelenleg így tudná megoldani a megfelelő energiabiztonságú magyar energiaellátást, akkor nem tartoznék azok közé, aki a nukleáris energiát támogatják. De jelenleg Magyarországnak az az energiamixe, amelyben a nukleáris energiateljesítménynek a fenntartása nélkül, tehát nem újról van szó, amit a Paks I. jelent, nem látnám azt, hogy hogyan tudjuk Magyarországon a zöldenergiákat megfelelő módon, jóval nagyobb mértékben használni, amire van európai uniós forrásunk. Természetesen ez jelenleg Magyarországon az alapot teremti meg ahhoz, hogy részben teljesíteni tudjuk a klímavédelmi célokat, részben pedig az energiabiztonságot.

Egyetértek azzal, hogy egy bizonyos határig, amit a villamosenergia-rendszer teljes teljesítménye megenged, nagyobb szélerőmű-kapacitásra lenne szükség és lehetne alkalmazni. Bízom benne, hogy a kormány meg tudja valósítani azt a napenergia-programot, ami elsősorban a lakossági napelemeknek a felhasználására épülne, amihez nyilvánvalóan meg kell teremteni azokat a feltételeket, hogy ezt gazdaságosan meg tudják venni az adott lakók, lakóközösségek. Ehhez nagyon fontos az energiaközösségek megteremtése az új EU-s irányelv átültetésével, annak a megteremtése, hogy a hálózatra való csatlakozással megfelelő módon energiát tudjanak szolgáltatni. Tehát bízom benne, hogy ez meg fog valósulni, és a zöldenergiára vonatkozóan is tudunk teljesíteni egy jelentős előrelépést, ugyanakkor magának a klímavédelmi céloknak a tiszta energiát jelentő nukleáris kapacitásfenntartásával.

Még egyetlen dologgal hadd zárjam, mert nagyon gyakran halljuk azt, hogy az csak látszólagos, hogy a nukleáris energia tiszta energia, mert valójában, ha teljes életciklusra vizsgáljuk a kibocsátást, akkor ez a kép alapvetően negatívvá válik. Ezért a következő adatot próbálom idehozni, ez a World Energy Council, tehát nem valamiféle atomlobbinak az adata, méghozzá két adatot tartalmaz, a közvetlen kibocsátást és az életciklus alatti kibocsátást. Itt nyilvánvalóan a lignit, a szén a lehető legnegatívabb, a szén, ami a domináló például Németország esetében. Én arra térek rá, hogy mennyi a napenergiának a közvetlen kibocsátása: 40 tonna szén-dioxid Gigawattóránként, a teljes életciklusra 100 tonna szén-dioxid Gigawattóránként, a legjobbak a vízierőművek, a szélenergiának 7, illetve 20 a száma, a nukleáris energiának a közvetlen kibocsátása 10 tonna szén-dioxid Gigawattóránként - a napenergiáé 40 volt -, a teljes életciklusra a napenergia 100, a nukleáris energia 40.

Tehát én nem tudok meggyőzni valakit, aki azt mondja, amit Ausztriában el lehetett érni, hogy ne legyen nukleáris energia. Elkészült egy atomerőmű, és azóta sem helyezték működésbe - tegyük hozzá, 60 százalékban vízierőművekkel tudják megoldani a villamos energiának a termelését, tehát ez egy kedvező helyzet. Én csak arra akarok utalni, hogy a klímavédelmi célok teljesítésében a nukleáris energia tiszta energiának minősül, abban az esetben is, ha a teljes életciklusra számítjuk. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Végül Tessely alelnök úré a szó.

TESSELY ZOLTÁN (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen. Én próbálnám a képviselőtársam, Szél Bernadett által elmondottakat némi összefüggésbe állítani.

Az első megfontolás az a lépték lenne, Magyarországnak a vállalásai és azoknak a léptéke, amiről beszélünk. Magyarország az európai uniós üvegházhatású gázok kibocsátása tekintetében az Unió 1 százalékát bocsátja ki, ez a világ teljes kibocsátásának a 0,1 százaléka. Az Európai Unió összkibocsátása a világnak a 10 százaléka és a gazdasági teljesítménye pedig a globális GDP-nek a 20 százaléka. A léptékeket így tudnám összefoglalni.

A következő szempont lehet a hitelesség és az álklimabajnokok. A hitelesség tekintetében én úgy veszem észre, minthogyha kétféle elképzelés lenne: az egyik egy óvatos politika, amit be is lehet tartani és lépésről lépésre lehet haladni; a másik pedig egy nagybeszédű politika, a kártyapartikon szokták mondani, hogy a kibicnek semmi sem drága. Itt is többször elhangzott, hogy a magyar kormány, károsan, gazdasági megfontolásokat tart csak egyedül szem előtt, ami szerintem nem így van, de hogy egy kormánynak gazdasági megfontolásokat is szem előtt kell tartania, az szerintem egészen egyértelmű. Az ellenzéki pártok általában radikális javaslatokat tesznek, még akkor is, hogyha azok életszerűsége akár alacsony.

És akkor nézzük ezeket az álklimabajnokokat! Hiszen vannak olyan tagállamai is az Európai Uniónak, amelyek a kvóta emelését, tehát a jelenleg elfogadottnál komolyabb számokat támogatnak, ugyanakkor saját maguk pedig az elmúlt években nemhogy csökkentették volna, hanem éppen növelték a kibocsátásukat, legyen az Ciprus, amely '90-től 57 százalékkal, Portugália 19,5 százalékkal, Spanyolország 17,9 százalékkal, Írország 9,6 százalékkal, de szóba került Ausztria is, amely 4,6 százalékkal növelte, miközben azt szeretnék, hogy még a kibocsátáscsökkentést fokozzuk. Ez némi ellentmondást tükröz az én számomra.

A gazdasági dimenzióváltás, amelyet a képviselő asszony elmondott, hogy pusztán csak a '90-es évek utáni nehéziparnak a bedőlése, a szocialista nehézipar összeomlása okozza azokat a számokat, amelyekről beszélünk, a számok egész egyértelműen azt mutatják, hogy ez nem igaz, hiszen ezek a teljesítések egészen makacs számok alapján visszaidézhetők, százalékokban, kibocsátott tonna üvegházhatású gázok tekintetében. Ezek egyértelműen azt mutatják, hogy ez nem így van. A magyar gazdaság egy komoly változáson ment keresztül úgy, hogy ha a '18-as adatokat szemléljük, szemben azzal, ami több képviselőtársamtól is elhangzott, egy 5 százalékos GDP-növekedést tudtunk elérni úgy, hogy Magyarország az üvegházhatású gázoknak a kibocsátását 0,5 százalékkal csökkentette.

Nekem van egy olyan érzésem a képviselő asszony által elmondottak kapcsán, hogy mintha a zöldpolitika az nem is egészen arról szólna, mint ami messziről olyan szép és jó és támogatandó. Mint hogyha ők valamiféle gazdasági érdekköröknek lennének a lobbistái. Tehát mintha ők azt mondanák, hogy van olyan, ami jó, alacsony kibocsátású energiatermelés, és van, ami rossz. Hogyha atomenergia, az nem jó; hogyha napenergia, az jó.

Éppen az alelnöktársam által ide idézett számok pedig egyértelműen azt tükrözik, hogy nagyon nehéz olyan összefüggéseket találni, amelyek megalapoznák ezt a jót és nem jót. És mivel én egy egyéni választókerületben megválasztott képviselő vagyok, ott az emberek szeretnek életszerűen gondolkodni. Én azt is látom az ellenzéki pártok retorikájában, hogy mintha az életszerűséget ők elvetnék. Tehát hogyha a magyar kormány olyan intézkedéseket fogantat, amelyek egyértelműen zöldek, annak az az ellenzék részéről a fogadtatása, hogy azt lebagatellizáljuk, nevetség tárgyává tesszük. Tehát hogyha azt mondjuk, hogy faültetési program, azzal nem is érdemes foglalkozni, pedig szerintem az egy nagyon komoly feladat is, és egy nagyon komoly zöld előrelépés. Ezt mint eredeti, első szakmám erdész lévén mondhatom önöknek, hogy ez egészen bizonyos, hogy így van.

Hogyha a magyar kormány azt mondja, hogy az elhagyott hulladékot össze kell szedni, és hogy abban a magyar közéletnek igencsak mindenféle szintjén vannak szereplői, sőt, az egyénnek is van felelőssége, én nem látnám azt, hogy az ellenzéki zöldpártok ott lebegtetnék a zászlót a kormány célkitűzései mellett. Úgyhogy ezekben a dolgokban is, az egyszerű hétköznapi életszerűségben is én azt látom, hogy a baloldalon mint hogyha nem az lenne a cél, hogy tényleg egy jó irányba, egy zöld irányba, az őáltaluk oly sokszor hangoztatott „mentsük meg a földet” irányba közösen

haladjunk, hanem egyszerűen politikai tőkét próbálnak kovácsolni belőle, még akkor is, hogyha az hihetetlen, tehát ha egyszerűen vannak olyan államok, amelyek nemhogy a 30 százalékot, a 40 vagy 55 százalékot érték volna el az üvegházhatású gázok kibocsátása tekintetében, hanem növelik ezt. Azok ne legyenek már a hangadói annak, hogy életszerűen milyen ütemezésben lehet csökkenteni ezeket a kibocsátásokat. *(Dr. Szél Bernadett közbeszól.)*

És ne haragudjanak, szintén életszerű az, az emberek saját élettapasztalatukból tudják, hogy amikor valaki olyan célokat hangoztat, amik nem lépésről lépésre, fokozatosan tudnak megvalósulni, azok nem tudnak megvalósulni. Ezt a saját mindennapi, hétköznapi életünkben, magánemberként is tudjuk, hogyha gyökeres változást akarunk az életünkben, az nem szokott megvalósulni. *(Dr. Szél Bernadett közbeszól.)* Elfogy belőle a lendület.

Úgyhogy én azt javaslom, hogy lépésről lépésre, észszerűen haladjunk. Ugyanúgy feladatunk a magyar gazdaságnak a racionális működtetése, mint ahogy a zöldpolitika; mint ahogy az, hogy tényleg csökkentsük a kibocsátásokat, és egy olyan környezetet biztosítsunk a minket követő generációknak, amely őket megilleti. Köszönöm a figyelmüket.

ELNÖK: Balczó alelnök úr kért szót, tessék!

BALCZÓ ZOLTÁN (Jobbik), a bizottság alelnöke: Csak szeretném tisztázni ennek a jó, jobb energiafajtának a fogalmát az én megítélésem szerint. Természetesen a zöld megújuló energiát tartom elsődlegesen kedvezőnek.

Szeretném, ha el lehetne érni, hogy például Magyarországon a nap-, a szél- és a vízenergia tudná lefedni az energiaellátásunkat. Sajnos, most nem akarom idehozni a nyilvánvaló okokat, erre nincsen lehetőség. Ezért örülök annak, hogy a szénenergia kivezetésére sor fog kerülni, ugyanakkor nem akarom megismételni, hogy miért látom jelenleg a magyar energiamixben nem kiválthatónak azt az atomenergiát, aminek a kapacitásfenntartása pont könnyebbé teszi az egyébként jelenleg még nem tárolható és az időjárástól függő, nagyon pozitív nap- és szélenergiának a felhasználását.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Tisztelt Államtitkár Úr! Úgy hiszem, hogy a vitának a felét mi képviselők már lemeccseltük, pestiesen szólva, úgyhogy itt pusztán az igazságtétel szempontjából kérem államtitkár urat, hogy válaszoljon a feltett kérdésekre.

Dr. Kaderják Péter válasza

DR. KADERJÁK PÉTER államtitkár (Innovációs és Technológiai Minisztérium): Nagyon szépen köszönöm, elnök úr, és valóban nagyon sok minden elhangzott már a képviselő hölgyek és urak részéről, amit nem kell megismételjek. Különösen Tessely alelnök úr nagyon sok olyan kérdést megválaszolt lényegében, amiket nekem kellett volna, elsősorban Szél Bernadett képviselő asszony felvetéseire vonatkozóan. Úgyhogy én attól most el fogok tekinteni, hogy ezeket megismételjem, noha szívesen tenném.

És ha már annyira kedveli a matematikát, képviselő asszony, akkor hinni kell a számoknak. Tehát amikor klímabajnokságról beszélünk, és egy viszonylag jól mérhető szám vonatkozik arra, hogy ki milyen eredményt ért el Európában 1990 óta ezen a területen, és ez a szám azt mutatja, hogy Magyarország 27-ből a 8., akkor persze jobb lenne, ha harmadik lenne, akkor még érem is járna hozzá, de azért a 8. helyezés, azt gondolom, hogy figyelemre méltó, különösen akkor, ami elhangzott, hogy mások pedig,

akik nagyobb véleménnyel vannak magukról, gyakorlatilag nem teljesítettek ebben a kontextusban semmit.

Az is elhangzott az ön részéről, hogy csak a magyar nehézipar összeomlása okozza ezt az eredményt - ez megint csak egy teljes tévedés. 30 év alatt 30 százalékkal, harmadával csökkent az üvegházhatású-kibocsátásunk, és több mint 68 százalékkal a GDP-nk, de csak az utolsó két évet említem, az utolsó kettőt, ezt valamiért sosem említik újra. Mindig csak ez a „'14-'17-ig emelkedett az üvegházgáz-kibocsátás” hangzik el az önök részéről, akkor, amikor megindult a magyar gazdasági növekedés egy borzasztó válságos időszak után, és valóban két évig volt növekedés.

2018-ban 5,1 százalék GDP-növekedés, 0,7 százalék üvegházgáz-kibocsátás-csökkentés; csak tavaly 4,9 százalék GDP-növekedés, mínusz 0,3 százalék üvegházhatásúgáz-kibocsátás-csökkentés. Ezeket a számokat valahogy nem szeretik meghallani, miközben ez az igazság. Érdeemes odafigyelni legalább azokra a dolgokra, amiket mérünk.

Ami a modellezéssel és az egyéb ilyen számítási ügyekkel kapcsolatos felvetése volt. Én mindössze jeleztem is, hogy nem azzal kezdeném a beszámolómat, hogy elmondjam azt, hogy milyen eredményeket érünk el a klímavédelmi politika végrehajtása terén, nagyon szűken arra szorítkoznék, ami nincs benne az írásos anyagban, és amit a 2030-as célértékekről is lehet tudni. És csak annyit merészeltem mondani, hogy miközben a Bizottság egy, hogy is mondjam, az egész Európai Unió gazdasági jövőjét jelentősen meghatározó javaslattal állt elő, öt év olyan munka után, amikor teljesen másra készültünk egy nagyon-nagyon jelentős javaslattal, hiszen 15 százalék célértékemelésről van szó, és a következő költségvetési időszak költségvetési forrásainak mondjuk átlagosan a 35 százalékaról, tehát ebbe fekteti a jövőjét Európa, egy zöld növekedésbe fekteti a jövőjét Európa. Ez egy rendkívül lényeges felvetés.

Azt gondolom, hogy önnek abban tökéletesen igaza van, teljesen egyetértek, hogy ebben óriási lehetőség van. Ezt Magyarország is ki akarja használni, ezért fogadtuk el azt a törvényt, amit ön talán nem szavazott meg a 2050-es klímasemlegességről, mert lehetőséget látunk ebben a dologban. *(Dr. Szél Bernadett közbeszól.)* Csak amellet szeretnénk érvelni, hogy mielőtt döntünk valamiről, jó megnézni, hogy miről döntünk, és a Bizottság megígérte, hogy egy nemzeti vagy tagállami szintre lebontott hatástanulmány minden tagállam rendelkezésére fog bocsátani.

Én csak annyit merészkedtem mondani, hogy ez nem érkezett meg, konkrétan azok a peremfeltételek sem világosak a bizottsági javaslatból, hogy magyar modellel mi alapján modellezzük ennek a jövőbeni, Magyarországra vonatkozó hatásait, mert ez nem világos abból a csomagból, amit előállítottak. Forgatókönyveket tudunk felállítani és nézegetni, abból származnak azok az előzetes számítások, amelyeket valóban eljuttattunk már az önök számára.

Azt gondolom, hogy ezt érdemes megjegyezni, legalábbis itt, a bizottság előtt, hogy ebben a helyzetben egy nagyon lényeges döntést kell meghoznunk. Emellett szeretném azt mondani, hogyha már a tényleges fejleményekről van szó, akkor talán ugyancsak jelzem azt, hogy mi a következőképpen cselekszünk és gondolkozunk a klímavédelem kapcsán, teljesen egybecsengő módon, ahogyan azt az alelnök úr jelezte. Három döntő kérdést nem tudunk és nem is akarunk egymástól elválasztott módon kezelni: az egyik a klímavédelemnek a kérdése, a másik a gazdaság fejlesztésének a kérdése és a harmadik pedig az energiaellátás biztonságának a kérdése.

Nem lehet és nem szabad Magyarországon olyan politikát csinálni, amely ezek közül bármelyiket jelentősen sérti. Nem szabad úgy klímapolitikát csinálni, hogy közben veszélyeztetem az energiaellátás biztonságát vagy pedig aláásom azt a gazdasági növekedést, amelyet egyébként is elég alaposan megtépáz a jelenlegi járvány,

és amely éppen megindult Magyarországon az elmúlt években. Ezt a három szempontot kezeljük együtt, és erre építjük azokat a stratégiákat és azokat az intézkedéseket, amelyek hozzák a gyümölcsüket, és tényleges cselekvésnek az eredményei. Hadd említsek ezek közül néhányat!

Az egyik kiemelt zászlóshajó projektje a magyar klímapolitikának a villamosenergia-szektor dekarbonizálása, karbonmentesítése, és ezen belül annak a 60 százalékos karbonmentes részarányának a 90 százalékra emelése, amelynek az 50 százalékát ma az atomerőmű, 10 százalékát pedig a megújuló energiatermelés adja. Itt elindultunk, és szeretném jelezni, hogy rendkívül lényeges eleme ennek a programnak a megújuló villamosenergia-termelésnek a térnyerése.

Csak hogy számokban beszéljek, ma már meghaladja a 0,5 Gigawattot Magyarországon a beépített napelemes villamosenergia-termelő kapacitásoknak a mennyisége, ellentétben 2016-tal, amikor megkezdődött ez a beruházási hullám.

Átalakítottuk a támogatásnak a rendszerét, METÁR-tendereket hirdettünk meg, a legutóbbi alkalommal hatszoros túljelentkezés mellett nyújtunk támogatást, naperőmű-fejlesztésekre 272 pályázat érkezett be a meghirdetett tenderen, óriási beruházási kedv van a napelemes beruházások mellett, döntően magyar kkv-k részéről.

A háztartási méretű, tetőre szerelt napelemes beruházások exponenciálisan növekednek Magyarországon, 2020 félvégén a beépített kapacitások meghaladták az 580 Megawattot, ami már bőven túl van egy paksi blokkméreten, gyakorlatilag duplázódik egy év alatt ez a teljesítmény.

Elkezdjük a Mátrai Erőműnek a klímabarát átalakítását, ami a következő évtizednek az egyik legnagyobb klímavédelmi projektje lesz, és egyébként új napelemes beruházási programot készítünk elő azok számára, akik számára a jelenlegi támogatási rendszer nem volt elérhető.

Megkezdjük az okosmérő programot Magyarországon.

A közlekedés zöldítése területén nagyokat lépünk előre, különösen az elektromobilitás területén, mert azt gondoljuk, hogy az a hiteles elektromobilitási program, amely tiszta áram felhasználására épül.

És akkor hadd tegyem még hozzá, hogy ezen a héten kezdődik meg a vitája a tisztelt Házban két olyan törvénycsomagnak is, amely érinti a témánkat, és amellyel kapcsolatban már megjegyzések is elhangzottak a mostani bizottsági ülésen, és amelyek, azt gondolom, hogy azt mutatják, hogy nemcsak egyedi programokkal, hanem átfogó szabályozási megoldásokkal mozdulunk előre ezen a területen, amennyiben az Országgyűlés erre az áldását adja.

Az egyik ilyen terület az energiahatékonyságnak a kérdése. Itt Balczó képviselő úrnak szeretném jelezni, hogy csütörtökön kezdődik az energiahatékonysági törvénynek egy átfogó módosítása, amelyben a kormány javaslatot tesz arra, hogy Magyarország vezesse be az úgynevezett energiahatékonysági kötelezettségi rendszert a jövő évtől kezdődően. Ez egy új, tíz év alatt ezer milliárd forintos energiamegtakarítási, energiahatékonysági piacot hoz létre, ráadásul oly módon, hogy a kötelezettség a legnagyobb szennyezőkön, a legnagyobb energetikai vállalatokon lesz. Én azt gondolom, hogy ez egy mérföldkő lehet a magyar energiahatékonysági politikában, egy új piac alakul ki ezen a területen, és nagyon jelentős eredményeket várok, várunk ettől az új rendszertől.

A másik ilyen jelentős törvénycsomag pedig a villamosenergia-törvény jelentős átalakítását célozza. Jelzem, hogy egyébként nem minden európai tagállam lesz erre képes, de Magyarországon, hogyha a parlament az őszi ülészen elfogadja ezt a módosítást, akkor a tiszta energiacsomagnak a villamosenergia-szektor átalakítására vonatkozó szabályait is sikerül megalkotni a magyar Országgyűlésnek, amely létre fogja hozni az energiaközösségeknek az intézményét, azoknak az aggregátoroknak az

intézményét, amelyek képesek lesznek sokkal jelentősebb lökést adni a helyben rendelkezésre álló megújuló energiafelhasználásnak a villamosenergia-szektor területén is. Tehát mindazok a lépések, amelyeket önök szorgalmaznak, én azt gondolom, megjelennek ezekben a módosítási javaslatokban, és nagyon bízom benne, hogy ezeknek a vitája során tekintettel lesznek majd a tisztelt országgyűlési képviselők is arra a szándékra, amely ezen javaslatok mögött van.

Juhász Hajnalka képviselő asszony rákérdezett arra, hogy ezt a bizonyos korai teljesítést, az erre vonatkozó javaslat az mit is tartalmazott, hogyan is működne. Egy nagyon egyszerű javaslatot fogalmaztunk meg, azt gondolom, a Bizottság felé, amiről azt gondoltuk, hogy nagyon nehéz nemleges választ adni. Azt mondtuk, hogy eddig az európai klímapolitika úgy működött, hogy ahol olcsóbb kibocsátást csökkenteni, ott kell többet csökkenteni, ahol drágább, ott kell kevesebbet, és ahol drágább, azok fizessenek azoknak, ahol olcsóbb kibocsátást csökkenteni, és akkor egy költséghatékony módon jutunk el a korábban megfogalmazott célokhoz. Korábban mi elfogadtuk ezt a javaslatot, hiszen van közgazdasági racionalitása. De a klímatorvény, amely most az európai döntéshozók asztalán van, azt mondja, hogy 2050-re a nullaig kell eljutni. Nulláig nem tudunk úgy eljutni, hogy valaki 500 százalékot teljesít, a másik meg nem csinál semmit.

Erre mondtuk azt, hogy ki kellene egészíteni ezt a követelményt, hogy 2050 nulla, egy olyan másik követelménnyel, ami azt mondja, hogy nemcsak Magyarország, nemcsak Németország mozog érzékelhető módon a nulla felé, hanem Spanyolország is - most már elhangzottak ezek a tagállamok -, Írország is veszi a fáradságot, Portugália is alaposabban elkezd működni, és akkor határozzunk meg egy olyan minimumértéket, amit 2030-ra mindenkinek el kell érni. Nem értem, nem tudom, hogy milyen ellenérvet lehet ez ellen felhozni Spanyolország vagy Portugália, vagy Németország részéről. Nem is hallunk ilyen ellenérveket. Úgy csinál mindenki, mintha nem is hallaná ezt a felvetést, nem adnak választ erre a nagyon-nagyon egyszerű kérdésünkre, és nem hajlandók ezt a fajta nagyon egyszerű követelményre azt mondani, hogy igen, fiúk, hogyha együtt csináljuk, akkor csak úgy fog menni ez a dolog.

Ez a megfogalmazott követelmény egyébként Magyarország részéről éppen ezért nem áll a legjobban jelenleg, amikor a klímatorvény módosításáról van szó, és érdekes módon a zöldszervezetek sem álltak ezen javaslat mellé, noha nagyon könnyű lenne, azt gondolom, támogatni, vagy legalábbis várjuk az ellenérveket, hogy miért is lenne hátrányos, hogyha egy ilyen addicionális vállalást Magyarország teljesítene. Sőt, még azt is hozzátettük egyébként, hogy de egye macska, ha a spanyolok nem tudják teljesíteni ezt a 30 százalékot, akkor a nemteljesítések után mindenki fizessen be a modernizációs alapba 100 euró per tonnát, és akkor majd ezt a pénzt lehet klímavédelemre használni. Tehát még ez a kiskapu is megvan a javaslatban, de hát ez nem tetszik. Tehát körülbelül ez a magyar javaslat egyébként erre a bizonyos közös teljesítésre.

Ami a nukleáris energiát illeti, ott nem tudom kiegészíteni igazából semmivel azt, amit Balczó képviselő úr mondott, csak azt tudnám megismételni, természetesen mindenki tudja, hogy a nukleárisenergia-felhasználás veszélyekkel jár. Azt is tudjuk, hogy olyan értelemben zöldenergiának tekinteni, mint a napenergiát, nagyon nehéz, noha az is nukleáris energia, megjegyzem, csak a hulladékgazdálkodási kérdéseket nem itt oldjuk meg. *(Dr. Szél Bernadett közbeszól.)*

De azt nagyon nehéz tagadni, és a nemzetközi energiaügynökség is azt állítja, hogy nukleáris energia nélkül nem tudja Európa teljesíteni a klímasemlegességi célokat, sőt, maga az Európai Bizottság is ezt állítja, hiszen minden 2050-es forgatókönyvében 15 százalék villamosenergia-termeléssel számol, még ha nem is szereti, de kénytelen, mert nem jön ki a matek. Úgyhogy vagy azt mondjuk, hogy a

klíma számít, és akkor kénytelen-kelletlen kell a nukleáris energia, vagy nem a klímavédelem a cél, és akkor már nem ebben a kontextusban vagyunk.

Mi azt gondoljuk, azt képviseljük a magyar kormány részéről, hogy igen, a klímavédelem kiemelt, a migrációhoz hasonló fenyegetés a világ számára. Minden eszközt használni kell annak érdekében, hogy ezt megelőzzük, és a nukleáris energia ma még, amíg nincs szezonális villamosenergia-tárgyalásra vonatkozó megfelelő technológiánk elérhető módon, addig erre szükség van. És ilyen még nincs, tehát még nem tudjuk eltenni a megújuló energiát nyárról a télre kellő mennyiségben, kellő hatékonysággal, úgyhogy nem tudjuk ezt az opciót nélkülözni.

Egyébként a technológiasemlegesség nem azt jelenti, hogy zöldpénzeket Paks II.-re kívánná költeni a kormány. Paks finanszírozása egy rég eldöntött történet, semmilyen addicionális követelmény, azt gondolom abban, amit ebben a kérdésben a magyar kormány képvisel, semmilyen módon nincsen. Köszönöm szépen.

Az ülés berekesztése

ELNÖK: Köszönöm szépen államtitkár úrnak a kérdésekre adott válaszát, és valóban a szakszerű expozéját is. Nyilván még lesz alkalmunk arra, hogy erről a bizottsági eljárásról, illetve rendeletről, az európai klímarendelet módosításáról még beszéljünk.

Tájékoztatom képviselőtársaimat, hogy a bizottság következő ülésére előreláthatólag 2020. november 30-án hétfőn 10 órától kerül sor. Köszönöm a megjelenést, a bizottsági ülést bezárom. Viszontlátásra! Vírusmentes hetet kívánok!

(Az ülés befejezésének időpontja: 13 óra 03 perc)

Dr. Hörcsik Richárd
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Madarász Mária és Farkas Cecília